

Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet

Chefen för Justitiedepartementet, statsrådet Ask, har den 9 juli 2008 beslutat att från och med den 4 augusti 2008 uppdra åt överåklagaren Gunnel Lindberg att biträda departementet med att utarbeta en promemoria som behandlar genomförandet av rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater.

Hovrättsassessorn Li Wallén har från och med den 4 augusti 2008 tjänstgjort som sekreterare.

Härmed överlämnas promemorian *Enklare informationsutbyte i brottsbekämpningen inom EU*.

Uppdraget är i och med detta slutfört.

Stockholm i september 2008

Gunnel Lindberg

/Li Wallén

Innehåll

Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet	3
1 Promemorians huvudsakliga innehåll.....	9
2 Författningsförslag	11
Förslag till förordning (2009:00) om informations- och underrättelseutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen.....	11
3 Allmän bakgrund.....	15
3.1 Internationellt samarbete i informationsfrågor	15
3.1.1 Allmänt om samarbetet inom EU	15
3.1.2 Andra EU-initiativ som berör utbyte av information	19
3.2 Det svenska initiativet	22
3.3 Utbyte av information genom internationella organ.....	23
3.3.1 Interpol.....	23
3.3.2 Europol.....	24
3.3.3 Eurojust.....	25
3.3.4 European Judicial Network	27
3.3.5 World Customs Organization	27

4	Allmänt om innehållet i rambeslutet	29
4.1	Allmänt om rambeslutet	29
4.2	Rambeslutets innehåll	30
5	Genomförande av rambeslutet	33
5.1	Allmänna utgångspunkter	33
5.2	Tillämpningsområdet	35
5.2.1	Vilken information och vilka underrättelser kan utbytas?	35
5.2.2	Särskilda krav på informationsutbytet vid vissa allvarligare brott	38
5.2.3	Gränsdragningen mot annat internationellt informationsutbyte	40
5.3	Behöriga brottsbekämpande myndigheter	41
5.4	Begränsningar av skyldigheten att lämna uppgifter	47
5.5	De närmare förutsättningarna för att tillhandahålla information och underrättelser	51
5.6	Tidsfrister	57
5.7	Spontant informations- och underrättelseutbyte.....	60
5.8	En svensk myndighets begäran om information eller underrättelser.....	62
5.9	Hantering av mottagen information	63
5.9.1	Användningsbegränsningar	63
5.9.2	Sekretess	66
5.10	Dataskydd.....	68
5.11	Övriga frågor	70

6	Förklaringar till rambeslutet	71
7	Ikraftträdande.....	73
8	Ekonomiska konsekvenser	75
Bilaga 1	Informationsrambeslutet.....	77
Bilaga 2	Rättelse till informationsrambeslutet	89
Bilaga 3	Gärningar som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF.....	91

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

Inom EU har, på svenskt initiativ, antagits ett rambeslut om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater. Rambeslutet, som är ett led i Haagprogrammets princip om tillgänglighet, syftar till ett snabbare och friare utbyte av information för genomförandet av brottsutredningar och kriminalunderrättelseverksamhet.

Rambeslutet innebär att brottsbekämpande myndigheter i medlemsstaterna redan på underrättelsestadiet, och över myndighetsgränserna, snabbt ska kunna utbyta befintlig information och befintliga underrättelser. Informationsutbytet förutsätter att den begärda informationen redan finns hos den tillfrågade myndigheten eller är direkt tillgänglig på annat sätt. Syftet med rambeslutet är att öka effektiviteten i brottsbekämpningen och dra nytta av sådan information som finns i polisens och andra brottsbekämpande myndigheters register och informationssystem, men utbytet kan också omfatta andra lättåtkomliga uppgifter, t.ex. uppgifter i en tidigare brottsutredning som endast finns i pappersform. Rambeslutet kompletterar, men ersätter inte, det samarbete som bedrivs med stöd av andra överenskommelser eller inom ramen för internationell rättslig hjälp i brottmål.

Medlemsstaterna ska ha genomfört bestämmelserna i rambeslutet senast den 19 december 2008. Promemorian innehåller en bedömning av vilken tillämpningsreglering som behövs för att genomföra rambeslutet i svensk rätt.

2 Författningsförslag

Förslag till förordning (2009:00) om informations- och underrättelseutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om tillämpning av rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater.¹

2 § I denna förordning betyder

1. *brottsbekämpande myndighet*: Rikspolisstyrelsen (utom Säkerhetspolisen), polismyndigheterna, Ekobrottsmyndigheten när den bedriver polisverksamhet, Tullverket och Kustbevakningen, samt

2. *brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna*: brott som enligt svensk rätt motsvarar eller är likvärdiga med de brott som avses i den bestämmelsen.

---

¹ EGT L 386, 29.12.2006, s. 89 (Celex 32006F0960).

Information och underrättelser till utländsk myndighet

Skyldighet att lämna uppgifter

3 § En brottsbekämpande myndighet ska på begäran av en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna information eller underrättelser för användning i underrättelseverksamhet om brott eller vid utredning av brott under förutsättning att

a) begäran är upprättad i enlighet med formuläret i bilaga B till rambeslut 2006/960/RIF,

b) informationen eller underrättelsen finns tillgänglig hos myndigheten vid tidpunkten för begäran, och

c) lag eller annan författning inte hindrar utlämnandet av uppgiften.

I 7 och 11 §§ finns bestämmelser om begränsningar av skyldigheten att lämna uppgifter.

4 § En brottsbekämpande myndighet som har mottagit information eller underrättelser från en sådan myndighet i en annan medlemsstat ska på begäran av den myndigheten upplysa om hur informationen eller underrättelserna har använts.

Spontant uppgiftslämnande

5 § Om en brottsbekämpande myndighet har skäl att anta att tillgänglig information eller underrättelser kan bidra till att upptäcka, förebygga eller utreda brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF, ska informationen eller underrättelsen, utan särskild begäran, lämnas till behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, om inte lag eller annan författning hindrar utlämnandet av uppgifterna.

Villkor

6 § Information eller underrättelser som tillhandahålls med stöd av 3 eller 5 § får i enskilda fall förenas med villkor för användandet, om det krävs med hänsyn till enskilds rätt eller från allmän synpunkt. Ett sådant villkor får inte strida mot Sveriges internationella förpliktelser.

Om begärda uppgifter överlämnas med villkor för användandet, ska den utländska myndigheten underrättas om detta enligt formuläret i bilaga A till rådets rambeslut 2006/960/RIF.

Begränsning av skyldigheten att lämna uppgifter

7 § En begäran enligt 3 § får avslås om utlämnande av uppgifterna

1. riskerar att skada väsentliga svenska säkerhetsintressen,
2. riskerar att äventyra resultatet av en pågående brottsutredning eller underrättelseverksamhet,
3. riskerar att äventyra enskilda personers säkerhet, eller
4. är uppenbart oproportionerligt eller irrelevant för det syfte de begärs.

Om begäran avslås, ska den utländska myndigheten underrättas enligt formuläret i bilaga A till rådets rambeslut 2006/960/RIF.

Tidsfrister

8 § En begäran enligt 3 § om information eller underrättelser som uppges vara brådskande och som gäller brott som avses i artikel 2.2. i rambeslut 2002/584/RIF ska om möjligt, om informationen eller underrättelserna är direkt tillgängliga, besvaras inom åtta timmar från det att begäran kom in till den myndighet som är utsedd att vara nationell kontaktpunkt enligt rambeslutet.

Om begäran inte kan besvaras inom åtta timmar, ska den myndighet som begärt informationen omedelbart underrättas om detta enligt formuläret i bilaga A till rådets rambeslut 2006/960/RIF. Begäran ska besvaras så snart möjligt, dock senast inom tre dagar från det att begäran kom in till den nationella kontaktpunkten.

9 § En begäran enligt 8 §, som inte anges vara brådskande, ska besvaras inom en vecka från det att begäran kom in till en svensk brottsbekämpande myndighet. Begäran ska i övriga fall besvaras inom 14 dagar från det att begäran kom in.

Om begäran inte kan besvaras inom angivna tidsfrister, ska den ansökande myndigheten underrättas om detta enligt formuläret i bilaga A till rådets rambeslut 2006/960/RIF.

Svensk myndighets begäran om information och underrättelser

10 § Om en brottsbekämpande myndighet anser att det finns skäl att anta att det i en annan medlemsstat finns tillgänglig information eller underrättelser som behövs för att upptäcka, förebygga eller utreda ett brott får myndigheten med tillämpning av rådets rambeslut 2006/960/RIF begära sådan information. Begäran ska vara upprättad i enlighet med bilaga B till rambeslutet.

Användning av uppgifter från andra stater

11 § I 3 § lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete och 4 kap. 2 § lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete finns bestämmelser om skyldighet för en myndighet att följa villkor som begränsar möjligheten att utnyttja en uppgift.

Denna förordning träder i kraft den ...

3 Allmän bakgrund

3.1 Internationellt samarbete i informationsfrågor

3.1.1 Allmänt om samarbetet inom EU

Huvuddragen i utvecklingen

Sedan flera år pågår ett kontinuerligt arbete med att utveckla det rättsliga samarbetet mellan länderna inom EU. Det straffrättsliga samarbetet är en prioriterad fråga som fått en än mer framskjuten plats genom den handlingsplan mot den organiserade brottsligheten som antogs av Europeiska rådet i april 1997 och godkändes av rådet vid dess möte i Amsterdam i juni 1997. Handlingsplanen innehåller bl.a. ett flertal rekommendationer om att skapa nätverk och kontaktpunkter för att underlätta informationsutbytet och samarbetet mellan de rättsliga myndigheterna samt mellan polis- och tullmyndigheter såväl inom medlemsstaterna som mellan dessa.

Amsterdamfördraget trädde i kraft år 1999, med det uttalade målet att inom unionen skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Sedan dess har samarbetet inom det straffrättsliga området ytterligare förstärkts. Vid Europeiska rådets möte i Tammerfors samma år antogs bl.a. tydliga riktlinjer för hur arbetet med att förbättra det straffrättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna ska bedrivas. De riktlinjer som antogs i Tammerfors har utfästs i det s.k. Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen.

Polissamarbetet

Inom ramen för Haagprogrammet antog Europeiska rådet i november 2004 en ny agenda för det polisiära samarbetet. Den ligger till grund för ett mer allmänt utvecklingsarbete. I agendan framhålls bl.a. att en förstärkning av frihet, säkerhet och rättvisa kräver en innovativ strategi i fråga om gränsöverskridande utbyte av information om brottsbekämpning. Medlemsstaternas informationsutbyte i sådana frågor bör enligt Haagprogrammet styras av en s.k. tillgänglighetsprincip (principle of availability). Av tillgänglighetsprincipen följer att en tjänsteman vid en brottsbekämpande myndighet i en medlemsstat ska göra befintlig information tillgänglig för motsvarande befattningshavare i en annan stat, om vederbörande behöver informationen för att utföra sina uppgifter.

Under senare år har det polisiära samarbetet mellan länderna inom EU utvecklats snabbt. Polissamarbetet bedrivs till stor del genom direktkontakter mellan myndigheterna, men också via det polisiära samarbetsorganet inom EU, Europol. Detta samarbete vilar framför allt på två konventioner, Europolkonventionen (SÖ 1996:26) och Schengenkonventionen om polisiärt samarbete (SÖ 1998:49). Rådet har upprättat ett utkast till rådsbeslut om inrättande av en europeisk polisbyrå, Europol, som ger byrån ställning som EU-myndighet. Rådsbeslutet är avsett att ersätta konventionen.² Schengensamarbetet regleras bl.a. genom lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete och lagen (2000:344) om Schengens informationssystem.³

I Europeiska rådets rekommendation om utarbetande av avtal mellan polis, tull och andra specialiserade brottsbekämpande organ, som antogs i april 2006⁴, betonas vikten av ett förbättrat

---

² Se prop. 2008/09:14 Godkännande av rådets beslut om inrättande av Europeiska polisbyrå (Europol).

³ I prop.1999/00:64 finns en närmare redogörelse för Schengenkonventionens regler om bl.a. polisiärt samarbete och Schengens informationssystem (SIS). I prop. 2006/07:33 redovisas vidareutvecklingen av informationssystemet (SIS-II).

⁴ 6856/1/06 REV 1 ENFOCUSTOM 27 ENFOPOL 35 CRIMORG 40 CORDROGUE 15.

samarbete och informationsutbyte mellan de nationella brottsbekämpande myndigheterna.

Tullsamarbetet

Kontakterna med utländska tullmyndigheter är sedan länge en viktig del av Tullverkets brottsbekämpning. I detta samarbete ingår bl.a. utbyte av information mellan tullmyndigheter i olika stater. Den s.k. tullsamarbetskonventionen från år 1997 (Konventionen upprättad på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar, se prop. 1999/2000:122) utgör grunden för samarbetet inom EU.

Tullsamarbetskonventionen syftar till att genom gemensamma bestämmelser om former och tillvägagångssätt stärka samarbetet mellan medlemsstaternas tullmyndigheter för att bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten. I konventionen regleras bl.a. tullsamarbetet avseende informationsutbyte, delgivning av handlingar, utredning och spaning. Konventionen innehåller vidare bestämmelser om sekretess och dataskydd för uppgifter som utväxlas mellan myndigheterna utanför det datoriserade tullinformationssystemet, TIS.

TIS är inriktat på verksamhet för att förebygga, utreda och lagföra grova överträdelser av nationella lagar. Den rättsliga grunden för systemet är i första hand på rådets förordning (EG) nr 515/97 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen (TIS I, som reglerar frågor inom första pelaren). Det finns en särskild databas för samarbetet inom tredje pelaren (TIS III). Förordningen (1998:64) om tillämpning av Europeiska unionens tullinformationssystem innehåller kompletterande bestämmelser till rådsförordningen avseende svenska myndigheters tillämpning och användning av TIS.

Tullsamarbetskonventionen är genomförd i Sverige genom lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete med tillhörande förordning. Den nyssnämnda rådsförordningen (EG) nr 515/97 spelar också en viktig roll i samarbetet, liksom bilaterala tullsamarbetsavtal.

Lagen om internationellt tullsamarbete omfattar förutom Tullverket även Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna, Kustbevakningen och Statens jordbruksverk (se definitionen av behörig svensk myndighet i 1 kap. 5 §). Tullverket ansvarar för samordningen av samarbetet med stöd av lagen. I brådskande fall samarbetar behörig svensk och utländsk myndighet direkt (1 kap. 6 §). Ansökningar om bistånd från en annan stat ska tillställas samordningsenheten vid Tullverket. En svensk begäran om bistånd från en annan stat ska på motsvarande sätt gå genom Tullverket (prop. 1999/2000:122 s. 33).

I 2 kap. 6–8 §§ lagen om internationellt tullsamarbete regleras utbyte av uppgifter. När det är nödvändigt för internationellt tullsamarbete enligt lagen, får en behörig svensk myndighet lämna ut uppgifter till behörig utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, antingen på eget initiativ eller efter ansökan. Detta gäller även om uppgiften är sekretessbelagd (2 kap. 6 §), men omfattar endast uppgifter som är tillgängliga för myndigheten inom dess verksamhetsområde. Uppgifter som lämnas ut enligt den paragrafen får förenas med villkor för användandet, om det krävs med hänsyn till enskilds rätt eller från allmän synpunkt (2 kap. 7 §).

Annat straffrättsligt samarbete

Samarbetet i fråga om rättslig hjälp i brottmål har utvecklats snabbt under senare år. Ett viktigt led i detta samarbete är att hjälpa andra medlemsländer med information eller med genomförande av konkreta utrednings- eller verkställighetsåtgärder. Här kan nämnas bl.a. konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens

medlemsstater och tilläggsprotokollet till denna, rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, rådets rambeslut 2003/577/RIF av den 22 juli 2003 om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial samt rådets utkast till rambeslut om en europeisk bevisinhämtningsorder för att inhämta föremål, handlingar eller uppgifter som ska användas i straffrättsliga förfaranden.

3.1.2 Andra EU-initiativ som berör utbyte av information

Kampen mot terrorism

Sedan länge har det polisiära samarbetet i kampen mot terrorism varit en viktig punkt på EU:s dagordning. Man har funnit att det krävs samordnade insatser av medlemsstaterna, men också samarbete på internationell nivå, för att EU:s politik för att bekämpa terrorism ska få effekt. Skillnader i medlemsstaternas rättssystem hämmar de samordnade insatser som behövs på EU-nivå och försvårar det internationella samarbetet på området.

Europeiska rådet slog vid sitt möte i Tammerfors i oktober 1999 fast ett antal handlingspunkter som bl.a. senare ledde fram till antagande av rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism. Detta rambeslut, som utgör grunden för EU:s politik för terroristbekämpning, är nu föremål för ändringar.

Efter terrordådet i Madrid den 11 mars 2004 underströks allmänt behovet av att intensivifiera och effektivisera samarbetet. En handlingsplan mot terrorism antogs av RIF-rådet den 8 juni 2004 och fastställdes av Europeiska rådet den 17 juni 2004. Handlingsplanen utgör ett samlat dokument och innehåller bl.a. uppgifter om åtgärder som pågår eller planeras i kampen mot terrorism. Där har särskilt pekats på vikten av ett förenklat uppgifts- och underrättelseutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter.

Viseringsfrågor

Ett annat område som EU särskilt uppmärksammat är utvecklingen av informationsutbytet rörande viseringsfrågor.

I juni 2004 beslutade rådet att inrätta informationssystemet för viseringar (VIS) som ett system för utbyte av viseringsuppgifter mellan medlemsstaterna. Senare samma år presenterade kommissionen ett förslag till den s.k. VIS-förordningen. Enligt VIS-förordningen ska ett förenklat utbyte av uppgifter bl.a. underlätta hanteringen av viseringsansökningar, gränskontroller och inre utlänningskontroll, men också bidra till att förebygga hot mot medlemsstaternas inre säkerhet. I mars 2005 antog rådet slutsatser med anledning av bombdåden i Madrid och London, enligt vilka det skulle förbättra den inre säkerheten och kampen mot terrorism om myndigheter med ansvar för inre säkerhet ges tillgång till VIS. Kommissionen presenterade i november 2005 ett förslag till rådsbeslut, rådets beslut om åtkomst till informationssystemet för viseringar (VIS) för sökningar för medlemsstaternas utsedda myndigheter och för Europol i syfte att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott. Utkastet till rådsbeslut innebär att utsedda brottsbekämpande myndigheter i medlemsstaterna samt Europol under vissa förutsättningar ska få tillgång till VIS i syfte att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott. Beslutet ska tillämpas först efter det att VIS-förordningen har trätt i kraft och är fullt tillämplig, dvs. tidigast från den 29 maj 2009. Utkastet till rådsbeslut om VIS har förelagts riksdagen och godkänts (prop. 2007/08:132, bet. 2007/08:JuU27, rskr. 2007/08:250). Rådsbeslutet antogs av Europeiska rådet den 23 juni 2008.

Prümrådsbeslutet

I maj 2005 antog Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna och Österrike en konvention om fördjupat gränsöverskridande samarbete för bekämpning av terrorism,

gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration i den tyska orten Prüm, den s.k. Prümkonventionen. Konventionsstaternas uttalade målsättning är att utveckla informationsutbytet inom hela Europeiska unionen, framför allt vad gäller DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter.

Eftersom det fanns intresse av att omvandla konventionens bestämmelser till ett eller flera instrument inom ramen för Europeiska unionens regelverk nåddes vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor samt räddningstjänst (RIF-rådet) den 15 februari 2007 en politisk principöverenskommelse om att integrera merparten av Prümkonventionens tredjepelarfrågor i EU:s regelverk. Därefter har ett förslag till rådsbeslut utarbetats; rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet ("Prümrådsbeslutet").

Genomförandet av utkastet till Prümrådsbeslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet har förelagts riksdagen och godkänts (prop. 2007/08:83, bet. 2007/08:JuU20, rskr. 2007/08:197).

Prümrådsbeslut antogs vid rådets möte den 23 och 24 juni 2008, tillsammans med ett rådsbeslut om genomförande av dess bestämmelser. Båda rådsbesluten trädde i kraft den 26 augusti 2008. Bestämmelserna om informationsutbyte ska genomföras inom tre år och övriga delar av rådsbeslutet, bl.a. samarbetet mot terrorism, inom ett år.

Utgångspunkten för det informationsutbyte som regleras i Prümrådsbeslutet är att man ska utnyttja medlemsstaternas befintliga databaser i stället för att skapa nya. Rådsbeslutet innebär att medlemsstaterna automatiskt ges tillgång till varandras DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregister i form av begränsad åtkomst till vissa uppgifter. Sådana uppgifter utbyts redan i dag, men sättet att utbyta uppgifter förenklas. Vidare innehåller beslutet bl.a. bestämmelser om samarbete för förebyggande av terroristbrott samt andra former av samarbete, främst gemensamma insatser inom unionen och bistånd vid större evenemang, kata-

strofer och allvarliga olyckor. En utredare har fått i uppdrag att, med utgångspunkt i den analys som gjorts i nyssnämnda proposition, föreslå de författningsändringar som bedöms vara nödvändiga och lämpliga för att genomföra rådsbeslutet i de delar som särskilt angetts i uppdraget. Arbetet ska redovisas senast den 1 mars 2009.

3.2 Det svenska initiativet

I syfte att förenkla uppgifts- och underrättelseutbytet mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter presenterade den svenske justitieministern i Europeiska rådet i juni 2004 ett förslag till rambeslut om ett förenklat informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter. Förslaget, det s.k. svenska initiativet, utvecklar informationsutbytet enligt artikel 39 i Schengenkonventionen och syftar till att reglera hur de brottsbekämpande myndigheterna snabbt och enkelt ska kunna utbyta befintlig information och befintliga underrättelser. Det svenska initiativet ska ses i ljuset av de nya krav på informationsutbyte som direktkontakter mellan myndigheter ställer och de praktiska erfarenheterna av brottsbekämpning. Dessa visar att det alltför ofta är svårt, tar för lång tid eller i vissa fall t.o.m. är omöjligt att få tillgång till relevanta och nödvändiga uppgifter och underrättelser från andra medlemsstater. Medlemsstaternas nationella lagstiftning, administrativa strukturer och villkor för insamling och utbyte av uppgifter och underrättelser på internationell nivå skiljer sig åt och försvårar utbytet av information. Behovet av att snabbt, och inte sällan på underrättelsestadiet, kunna kartlägga en person eller ett brottsligt nätverk har understrukits.

Det svenska initiativet utgår från att den befintliga information som lagligen får inhämtas nationellt av en behörig polismyndighet eller annan brottsbekämpande myndighet också ska kunna utbytas mellan medlemsstaternas behöriga brottsbekämpande myndigheter.

Resultatet av det svenska initiativet är rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (i fortsättningen rambeslutet). Rambeslutet trädde i kraft den 30 december 2006.

Rambeslutet tar sikte på information och underrättelser som underlättar arbetet med att upptäcka, förebygga eller utreda brott. Det omfattar sådant informationsutbyte som sker som ett led i allmän brottsspaning och mellan den allmänna brottsspaningen och ett beslut om att inleda förundersökning. Det sistnämnda motsvarar underrättelseverksamhet, som består i att samla in, bearbeta och analysera information i syfte att bl.a. klarlägga om brottslig verksamhet har förekommit eller kan komma att utövas eller att ge underlag för beslut om förundersökning.

Det har bedömts att rambeslutet inte kräver några lagbestämmelser och inte heller i övrigt är av sådan vikt att det behöver underställas riksdagen (10 kap. 2 § regeringsformen). Rambeslutet ska vara genomfört senast den 19 december 2008.

Rambeslutet i svensk översättning och rättelseblad till detta fogas till denna promemoria som *bilaga 1 och 2*.

3.3 Utbyte av information genom internationella organ

3.3.1 Interpol

Interpol (ICPO), som grundades år 1923, är en mellanstatlig organisation för polissamarbete som vilar på folkrättslig grund. Sverige blev medlem år 1926. Interpols syfte är att underlätta gränsöverskridande polissamarbete. Interpol fungerar främst som ett kontaktorgan mellan de stater som är medlemmar i organisationen och som en kanal för att sprida polisiär information till ett flertal länder. Interpol fungerar inte bara som ett organ för polisiärt samarbete utan medverkar även vid rättslig hjälp och

bistår på begäran andra myndigheter än polisen, bl.a. Åklagarmyndigheten och Tullverket.

Interpol för olika databaser för gemensamma ändamål, exempelvis ett internationellt register över stulna motorfordon. Organisationen erbjuder också medlemsstaterna hjälp med kunskap och information om metodutveckling samt arrangerar utbildningar för polismän.

För närvarande är 186 länder medlemmar i Interpol. Varje medlemsland har en nationell Interpolbyrå, som är utpekad som kontaktpunkt både i förhållande till Interpol och till medlemsländerna i deras inbördes kontakter. I Sverige finns den nationella byrån vid Rikskriminalpolisen.

Samarbetet med Interpol styrs av medlemsländernas lagstiftningar. Det finns inte någon svensk lagstiftning som särskilt reglerar samarbetet med Interpol. Information lämnas till Interpol med stöd av reglerna i polisens registerlagstiftning, framför allt polisdatlagen (1998:622) och lagarna om belastningsregister och misstankeregister.

3.3.2 Europol

Den europeiska polisbyrån, Europol, upprättades år 1995 genom Europolkonventionen. Sverige godkände konventionen år 1997 (prop. 1996/97:164). Europol verkar inom ramen för det mellanstatliga brottsbekämpande samarbetet inom EU. Verksamheten vid Europol inleddes år 1999. Sedan dess har vissa ändringar och utvidgningar skett bl.a. av mandatet, tillgången till Europols information samt Europols deltagande i gemensamma utredningsgrupper genom tre olika tilläggsprotokoll till konventionen som trädde i kraft år 2007.

Europols främsta uppgift är att vara ett kriminalunderrättelseorgan för medlemsstaterna inom EU. Som sådant ska Europol vara en knutpunkt för utbyte av information och underrättelser mellan medlemsstaterna, vilka tillhandahåller Europol uppgifter bl.a. ur sina polisregister. Dessa uppgifter sammanställs och be-

arbetas samt kompletteras ibland med uppgifter från annat håll, och analyseras hos Europol. Underrättelserna går sedan tillbaka till medlemsstaternas behöriga myndigheter, som härigenom får ett bättre underlag för sin operativa verksamhet. I varje medlemsstat finns en nationell enhet som utgör länken till Europol och vars huvudsakliga uppgift är att förse Europol med uppgifter. Den svenska nationella enheten finns vid Rikskriminalpolisen. Varje medlemsland sänder dessutom minst en sambandsman till Europols huvudkontor.

Europol kan tas i anspråk när de faktiska omständigheterna visar att det förekommer en brottslig organisation eller struktur som påverkar två eller flera medlemsstater och som med hänsyn till brottslighetens omfattning, svårhetsgrad och konsekvenser gör det nödvändigt med ett gemensamt handlande från medlemsstaternas sida.

Tanken är att arbetet ska bidra till fler ingripanden mot den typ av brottslighet som ingår i Europols uppdrag. Hittills har detta omfattat organiserad internationell kriminalitet av allvarligt slag, främst narkotikahandel men också annan grov brottslighet. Utöver de särskilt definierade brotten kan Europol också anlitas vid penningtvätt som har samband med sådana brott och viss annan brottslighet som har anknytning till de brott som ingår i Europols mandat.

Som redovisats i avsnitt 3.1.1 kommer Europol få ställning som EU-myndighet. Vidare kommer Europols mandat utvidgas till att omfatta alla former av allvarlig brottslighet som rör två eller flera medlemsstater. Detta innebär bl.a. att det nuvarande kravet på att brottsligheten ska vara organiserad tas bort (se vidare prop. 2008/09:14).

3.3.3 Eurojust

Eurojust, åklagarsamarbetet inom EU, inrättades år 2002 och har status som EU-organ.

Eurojusts huvuduppgift är att främja och förbättra samordningen mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter vid bekämpningen av grov gränsöverskridande brottslighet. Eurojust ska bl.a. hjälpa medlemsstaterna i frågor om internationell rättslig hjälp och utlämning.

Eurojust består av en nationell medlem från varje medlemsstat. Varje medlem får biträdas av en eller flera personer. Eurojust kan utföra sina uppgifter antingen som ett kollegium eller genom en eller flera nationella medlemmar. De nationella medlemmarna lyder under sin egen stats lagstiftning. Varje medlemsstat avgör själv om den nationella medlemmen ska ha några rättsliga befogenheter i förhållande till sin medlemsstat. Den svenska nationella medlemmen är åklagare.

Eurojust har möjlighet att uppmana rättsliga myndigheter i en medlemsstat som berörs av ett ärende att genomföra brottsutredning och väcka åtal. Eurojust kan vidare uppmana de berörda myndigheterna att samordna utredningar. Eurojust har dock inte några egna rättsliga befogenheter. Beslut i brottsutredningar fattas alltid på nationell nivå, av åklagare, domare eller andra tjänstemän med motsvarande behörighet och med tillämpning av nationell lagstiftning.

Det har identifierats vissa områden inom Eurojustsamarbetet som behöver förbättras. Ett är frågan om medlemmarnas nationella behörighet. I dag har t.ex. inte alla medlemmar rätt att i brådskande fall vidta utredningsåtgärder eller att fatta beslut om tvångsmedel. Vidare har bl.a. lyfts fram att en del medlemsstaters representationer vid Eurojust är underbemannade. I syfte att lösa bristerna och vidareutveckla och effektivisera samarbetet har ett antal medlemsstater, däribland Sverige, arbetat fram utkast till ett reviderat Eurojustbeslut som lades fram i januari 2008. Förslaget innebär bl.a. att de nationella medlemmarna i Eurojust ska ha en minimibehörighet att vidta och besluta om brådskande åtgärder. Förslaget har förhandlats och ett reviderat beslut som behandlar Eurojust i dess helhet har tagits fram (Utkast till rådets beslut om förstärkning av Eurojust och om ändring av rådets beslut 2002/187/RIF av den 28 februari 2002 om inrät-

tande av Eurojust för att stärka kampen mot grov brottslighet, ändrat genom rådets beslut 2003/659/RIF). Vid RIF-rådet den 25 juli 2008 träffades en politisk överenskommelse om rådsbeslutet.

3.3.4 European Judicial Network

European Judicial Network (EJN) inrättades år 1998 genom en gemensam åtgärd beslutad av Europeiska rådet. EJN består av företrädare för nationella myndigheter (kontaktpunkter) som arbetar med internationellt straffrättsligt samarbete. Kontaktpunkterna är aktiva mellanhänder för att underlätta det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna när det gäller bekämpandet av framför allt grov brottslighet. Kontaktpunkterna har dagliga kontakter sinsemellan, vanligtvis per telefon eller e-post, i konkreta brottsutredningar. Dessutom träffas de ett antal gånger per år för att utbyta erfarenheter och diskutera praktiska och rättsliga problem.

Beträffande EJN har ett utkast till rådsbeslut initierats (jfr avsnitt 3.3.3). Syftet är att effektivisera det rättsliga nätverket och tydliggöra fördelningen av ärenden mellan Eurojust och EJN. För EJN ersätts den gällande rättsliga ramen för samarbetet av ett nytt rättsligt instrument i form av ett beslut av rådet. Vid RIF-rådet den 25 juli 2008 träffades en politisk överenskommelse om rådsbeslutet.

3.3.5 World Customs Organization

Utöver det tullsamarbete inom EU som beskrivits i avsnitt 3.1.1 samverkar Tullverket också internationellt inom ramen för bl.a. Världstullorganisationen (World Customs Organization, WCO). WCO:s syfte är att förbättra, förenkla och effektivisera arbetet med tullprocedurer inom och mellan medlemsländer. Totalt är 174 av världens länder medlemmar.

WCO, som är en mellanfolklig organisation, tillkom år 1952. Dess verksamhet bygger på ett antal internationella konventioner, bl.a. konventionen från år 1977 om ömsesidigt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott (jfr prop. 1982/83:35). Sverige har enbart accepterat delar av konventionen, bl.a. de delar som rör spontant informationsutbyte avseende misstankar om allvarliga tullbrott, central registrering av uppgifter om smuggling och ömsesidigt bistånd i kampen mot narkotika (se prop. 1999/2000:122 s. 16).

WCO har inrättat elva regionala underrättelsekontor, varav ett finns i Europa.

4 Allmänt om innehållet i rambeslutet

4.1 Allmänt om rambeslutet

Rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (i fortsättningen rambeslutet) är som redovisats i avsnitt 3.2 ett av flera viktiga instrument som tillkommit inom ramen för EU:s utvidgade polisiära och rättsliga samarbete. Samarbetet har det övergripande syftet att förbättra säkerheten för unionens medborgare. Rambeslutet omfattar framför allt sådan information som utbyts på underrättelsestadiet, dvs. innan en formell brottsutredning har påbörjats. Det berör således endast i mycket liten utsträckning utbyte av information inom ramen för en brottsutredning eller för lagföring. Informationsutbyte för sådana ändamål regleras i stället i olika instrument som rör internationell rättslig hjälp i brottmål.

Rambeslutet är indelat i tre avdelningar. Den första avdelningen behandlar tillämpningsområdet och definitioner. Andra avdelningen reglerar informations- och underrättelseutbytet. I den tredje avdelningen finns slutbestämmelserna. Totalt omfattar rambeslutet tretton artiklar.

4.2 Rambeslutets innehåll

I *ingressen* (preambeln) betonas inledningsvis vikten av att de brottsbekämpande myndigheterna redan i ett tidigt skede snabbt och enkelt kan få tillgång till information eller underrättelser som finns tillgängliga i andra medlemsstater. Vidare framhålls betydelsen av en säker och effektiv brottsbekämpning, inte minst när det gäller gränsöverskridande brottslighet och bekämpandet av terrorism, och den avvägning som måste göras i förhållande till dataskydd och mänskliga rättigheter.

Artikel 1 anger rambeslutets syfte och tillämpningsområde. Syftet är att behöriga brottsbekämpande myndigheter i EU:s medlemsstater redan som ett led i underrättelseverksamhet snabbt och effektivt ska kunna utbyta befintlig information eller befintliga underrättelser. Rättsakter som reglerar ömsesidig rättslig hjälp eller ömsesidigt erkännande av domar i brottmål undantas från tillämpningsområdet och påverkas inte av rambeslutet.

Artikeln innehåller vidare begränsningar av den uppgiftsskyldighet som myndigheterna åläggs och av hur myndigheterna får använda den information som tillhandahållits med stöd av rambeslutet, s.k. användningsbegränsningar (artikel 1.4).

Artikel 2 innehåller definitioner av ett antal grundläggande begrepp som används i rambeslutet. I artikeln definieras bl.a. begreppen "behörig brottsbekämpande myndighet", "brottsutredning", "kriminalunderrättelseverksamhet" samt "information och underrättelser".

Artikel 3 reglerar medlemsstaternas skyldighet att utan diskriminering tillhandahålla information och underrättelser, vissa villkor för detta och rätten att begränsa användningen av uppgifter, dvs. att ställa upp användningsbegränsande villkor.

Artikel 4 behandlar tidsfrister för tillhandahållande av information eller underrättelser. Tidsfristerna skiljer sig åt beroende på om begäran avser sådana brott som avses i artikel 2.2 i rambeslutet 2002/584/RIF (se bilaga 3 angående dessa brott) och saken anses vara "brådskande" respektive "icke-brådskande" eller

om det rör sig om ”övriga fall”. Om den stat som ska tillhandahålla begärd information eller underrättelser inte kan svara inom de tidsfrister som rambeslutet anger ska skälen för detta anges i ett formulär enligt en bilaga till rambeslutet (bilaga A).

I *artikel 5* regleras de närmare förutsättningarna för att begära information och underrättelser. Begäran ska ske i syfte att upptäcka, förebygga eller utreda brott. Det ska vidare finnas ”sakliga skäl” att anta att den aktuella informationen eller underrättelserna finns tillgänglig i en annan medlemsstat.

I fråga om vilka närmare uppgifter en begäran om information eller underrättelser alltid ska innehålla hänvisas till en bilaga till rambeslutet (bilaga B).

Enligt *artikel 6* väljer medlemsstaterna själva vilka kanaler för internationellt brottsbekämpningsarbete som ska användas för informations- och underrättelseutbyte. Alla befintliga kanaler är tillåtna. Vilket eller vilka språk som ska användas är avhängigt valet av informationskanal. Medlemsstaterna ska i en förklaring anmäla vilken eller vilka kontaktpunkter som valts för en bråds-kande begäran om information eller underrättelser.

Rör den information eller de underrättelser som ska utbytas ett brott eller en brottslig verksamhet som omfattas av Europols eller Eurojusts mandat ska informationen även utbytas med respektive organ (*artikel 6.2*).

I *artikel 7* regleras de närmare förutsättningarna för att utbyta information och underrättelser utan särskild anmodan. Sådant ”spontant” utbyte ska ske om det finns sakliga skäl att anta att informationen och underrättelserna kan bidra till att upptäcka, förebygga eller utreda sådana brott som avses i *artikel 2.2* i rambeslut 2002/584/RIF (se bilaga 3). De uppgifter och underrättelser som lämnas ska begränsas till vad som är nödvändigt för att kunna upptäcka, förebygga eller utreda det aktuella brottet eller den aktuella brottsliga verksamheten.

Artikel 8 reglerar dataskydd. Information som utbyts ska omfattas av nationella dataskyddsregler. Personuppgifter som behandlas ska ges det skydd som följer av Europarådets konvention av den 28 januari 1981 om skydd för enskilda vid automatisk

databehandling av personuppgifter (dataskyddskonventionen) och tilläggsprotokollet av den 8 november 2001 samt Europarådets rekommendation R (87) 15 om användningen av personuppgifter inom polisväsendet. Vidare föreskriver artikel 8.3 att mottagen information och mottagna underrättelser enbart får behandlas i de syften för vilka uppgifterna har tillhandahållits (den s.k. finalitetsprincipen) eller för att förebygga ett omedelbart och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten.

I *artikel 9* föreskrivs att sekretessen för den information som utbyts med stöd av rambeslutet ska beaktas. I enlighet med nationell lagstiftning ska sekretess säkerställas för all överlämnad information och alla överlämnade underrättelser.

Artikel 10 innehåller bestämmelser om i vilka fall myndigheten får vägra att tillhandahålla begärd information eller underrättelser, s.k. avslags- eller vägransgrunder.

Artikel 11 innehåller genomförandebestämmelser. Medlemsstaterna ska, med beaktande av rådets rättelse,⁵ genomföra rambeslutet före den 19 december 2008.

I *artikel 12* regleras förhållandet till andra instrument. Rambeslutet påverkar i princip inte sådana bilaterala eller multilaterala avtal som medlemsstaterna ingått före antagandet, såvida dessa inte inskränker möjligheterna att utbyta information eller underrättelser i förhållande till rambeslutet. Inte heller påverkas möjligheterna att ingå nya mellanstatliga överenskommelser som bidrar till att ytterligare utveckla informations- och underrättelseutbytet.

Artikel 13 reglerar rambeslutets ikraftträdande.

---

⁵ EGT L 75, 15.3.2007, s. 26.

5 Genomförande av rambeslutet

5.1 Allmänna utgångspunkter

Bedömning: Internationaliseringen ställer krav på förbättrat samarbete i brottsbekämpningen över gränserna. Internationellt utbyte av information är av stor betydelse om man ska kunna bekämpa framför allt grövre och gränsöverskridande brottslighet effektivt, men är viktig även vid mindre allvarliga brott. Behovet av informationsutbyte finns inte bara under förundersökning och vid lagföring, utan även i underrättelseverksamheten. Rambeslutet skapar enhetliga regler om snabbt informationsutbyte, avsett främst för polisiär underrättelseverksamhet men innebär även förenklingar i annat informationsutbyte. Den svenska lagstiftningen innehåller i allt väsentligt de bestämmelser som behövs för genomförandet av rambeslutet. Detta innehåller dock detaljerade förfaranderegler som bör komma till uttryck i en särskild författning.

I avsnitt 3 har kort redovisats utvecklingen av samarbetet inom EU när det gäller bekämpningen av allvarlig brottslighet. Hittills har detta resulterat i bl.a. nya former för samarbete vid rättslig hjälp i brottmål, ett förenklat utlämningsförfarande och enklare former för att säkra verkställighet av betalningsförpliktelser som kan utdömas i brottmål. Utbytet av information har således i stor utsträckning fokuserat på samarbete i syfte att utreda och lagföra brott, medan det inte finns lika utvecklade kanaler för att utbyta information i syfte att förebygga och upptäcka brott.

Den ökade rörligheten över gränserna kräver ett väl fungerande samarbete. Europols och Eurojusts verksamhet underlättar samarbetet mellan medlemsstaterna, men inriktas främst på mer omfattande utredningar kring de allvarligaste brotten och gränsöverskridande brottslighet (se avsnitt 3.3.2 och 3.3.3). Behovet av information från andra medlemsstater även vid mer vardagliga typer av brott har ökat. Det kan t.ex. gälla upplysningar om en person som har begått all sin brottslighet i ett EU-land, men som härrör från eller har varit bosatt i ett annat EU-land.

Samarbetet hittills har utformats med sikte på utbyte av information av visst slag eller via vissa kanaler. Rambeslutet är ett led i genomförandet av Haagprogrammets princip om tillgänglighet och ger de brottsbekämpande myndigheterna bättre verktyg och fördjupar samarbetet ytterligare. Det bygger vidare på det tidigare samarbetet, men nu med sikte på framför allt förbättrat informationsutbyte i underrättelseverksamheten, dvs. stadiet innan förundersökning har inletts. Tanken bakom rambeslutet är att utbytet av information och underrättelser inte ska inskränkas till enbart vissa typer av information. Vidare frångås principen att informationsutbyte ska äga rum mellan myndigheter av samma slag. Onödig administration ska undvikas till förmån för friare former för informationsutbyte. En särskild vinst med rambeslutet är att det föreskriver korta tidsfrister för svar. Att snabbt kunna kartlägga en person eller ett brottsligt nätverk är en viktig framgångsfaktor bl.a. när det gäller att bekämpa organiserad och annan allvarlig gränsöverskridande brottslighet. Inte sällan utmynnar en förfrågan i att den anmodade staten meddelar att någon uppgift inte finns och då är det särskilt viktigt med ett snabbt besked.

Jämsides med rambeslutet bedrivs även annat arbete inom EU för att förenkla informationsutbytet. Som exempel kan nämnas Prümsamarbetet, vilket beskrivits närmare i avsnitt 3.1.2. Eftersom det kommer att dröja några år innan myndigheterna kan få direktåtkomst till de uppgifter som det samarbetet omfattar (bl.a. uppgifter om fordon, fingeravtryck och DNA-profiler) fyller rambeslutet en viktig funktion under mellantiden.

Den svenska lagstiftningen innehåller redan, som framgår av genomgången i avsnitten nedan, i de allra flesta avseenden den reglering som behövs för att rambeslutet ska kunna tillämpas. Rambeslutet innehåller emellertid också specifika, detaljerade förfaranderegler som måste genomföras i svensk rätt. Detta görs lämpligast i en förordning (i fortsättningen benämnd tillämpningsförfattningen). I vilken utsträckning rambeslutet kräver sådan reglering redovisas i de följande avsnitten.

5.2 Tillämpningsområdet

5.2.1 Vilken information och vilka underrättelser kan utbytas?

Förslag: Det obligatoriska informationsutbytet ska endast omfatta sådan information och sådana underrättelser som redan finns tillgängliga.

Bedömning: Rambeslutets definitioner av begreppen ”brottsutredning” respektive ”kriminalunderrättelseverksamhet” kräver inte någon särskild reglering.

Informationsutbytet med stöd av rambeslutet ska vara ett led i genomförandet av brottsutredningar och kriminalunderrättelseverksamhet.

Brottsutredningar definieras i rambeslutet som ”ett skede i förfarandet inom vilket behöriga brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter, inbegripet allmänna åklagare, vidtar åtgärder för att fastställa och kartlägga sakförhållanden, misstänkta personer samt omständigheter i samband med en eller flera konstaterade konkreta brottsliga handlingar” (artikel 2 b).

Med *kriminalunderrättelseverksamhet* avses ett skede i förfarandet som ännu inte nått stadiet brottsutredning, inom vilket en behörig brottsbekämpande myndighet enligt nationell rätt får inhämta, behandla och analysera information om brott eller

brottslig verksamhet för att fastställa om en konkret brottslig handling har begåtts eller kan komma att begås (artikel 2 c).

Enligt definitionen av begreppen *information* och *underrättelser* (artikel 2 d) omfattas all information och alla underrättelser som redan innehas av brottsbekämpande myndigheter eller av offentliga myndigheter eller privata organ om informationen är tillgänglig för de brottsbekämpande myndigheterna. Medlemsstaterna åtar sig således enbart att utbyta *tillgänglig information* eller *tillgängliga underrättelser*. Detta uttrycks så att det ska vara fråga om ”uppgifter som innehas” av den brottsbekämpande myndigheten. Medlemsstaterna åläggs inte att vare sig samla in eller lagra uppgifter särskilt för informationsutbytet (artikel 1.3), utan rambeslutet syftar till ett friare utbyte av befintlig information och befintliga underrättelser för genomförandet av brottsutredningar eller kriminalunderrättelseverksamhet (artikel 1.1).

Från rambeslutets tillämpningsområde undantas uttryckligen sådan information som kräver att den medlemsstat som mottar begäran måste inhämta denna genom användande av tvångsmedel. Med tvångsmedel avses åtgärder som betecknas som detta enligt nationell rätt (artikel 1.5). Medlemsstaterna ska däremot, om det är förenligt med den nationella lagstiftningen, tillhandahålla sådan information och sådana underrättelser som tidigare har inhämtats genom tvångsåtgärder (artikel 1.6).

Skälen för förslaget och bedömningen: Definitionerna i artikel 2 b och c av begreppen ”brottsutredning” respektive ”kriminalunderrättelseverksamhet” har motsvarigheter i svensk rätt och kräver därmed inte någon särskild reglering (jfr beträffande underrättelseverksamhet 3 § polisdatalagen och 2 § lagen [1999:90] om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar). Eftersom rambeslutet riktar sig även till andra myndigheter än polisen är det naturligt att benämna verksamheten enbart underrättelseverksamhet, då den beteckningen är gemensam för alla myndigheter. Som redovisas närmare i avsnitt 5.3 ska Säkerhetspolisens verksamhet inte omfattas, varför det inte heller finns någon risk för missförstånd.

För att precisera tillämpningsområdet är det viktigt att det av tillämpningsförfattningen klart framgår att utbytet av uppgifter i princip förutsätter att den begärda informationen eller begärda underrättelser redan finns hos myndigheten eller är direkt tillgänglig på annat sätt. Kravet på tillgänglighet ska ses mot bakgrund av att rambeslutet framför allt syftar till att snabbt kunna dra nytta av sådan information som finns i polisens och andra brottsbekämpande myndigheters register och informationssystem.

Att begärda uppgifter ska vara tillgängliga innebär att åtagandet inte omfattar uppgifter och underrättelser som den tillfrågade myndigheten kan tillhandahålla först sedan tvångsåtgärder vidtagits (jfr artikel 1.5 som redovisats ovan). Om det t.ex. krävs att en husrannsakan görs eller ett förhör hålls för att uppgifterna ska kunna tillhandahållas aktualiseras i stället andra förfaranden.

Kravet på tillgänglighet innebär emellertid inte att de uppgifter som ska tillhandahållas måste finnas lagrade hos den tillfrågade myndigheten, utan det kan röra sig om befintlig information i ett register som denna myndighet har tillgång till för sin verksamhet, antingen genom direktåtkomst eller på annat sätt. Det kan också röra sig om uppgifter i annat än register, t.ex. uppgifter ur en tidigare brottsutredning eller en dom, som enbart finns i pappersform, men som trots detta är lätt åtkomliga. Av detta följer också att skyldigheten att bistå en annan medlemsstat omfattar sådan information eller sådana underrättelser som den tillfrågade myndigheten kanske inte aktivt har tagit fram eller arbetar med, men som myndigheten trots detta har tillgång till. Den kan exempelvis vara tillgänglig hos någon annan enhet inom myndigheten än den som fått den utländska myndighetens begäran. Vidare omfattar skyldigheten inte bara sådan information som finns i register som myndigheten centralt ansvarar för, utan också uppgifter som finns i register som en annan myndighet svarar för men som den tillfrågade myndigheten har tillgång till. För en polismyndighet kan således utbytet av tillgänglig information med stöd av rambeslutet omfatta inte bara uppgifter

som finns i t.ex. kriminalunderrättelseregister, registret för identifiering av försvunna personer, vapenregistret eller passregistret, utan också exempelvis det statliga person- och adressregistret (SPAR), vägtrafikregistret eller bolagsregistret. Även uppgifter ur register som förs av privata organ omfattas, t.ex. uppgifter om telefonnummer.

Uppgifter ur bl.a. misstankeregistret, belastningsregistret och DNA-register kan också utgöra sådan tillgänglig information som efterfrågas av utländska myndigheter med stöd av rambeslutet. I fråga om sådana uppgifter finns det särskilda bestämmelser som reglerar vad en utländsk myndighet kan tillhandahållas. Den frågan behandlas vidare i avsnitt 5.5.

Rambeslutet om informationsutbyte reglerar inte sättet att förmedla information, dvs. varken formerna för att tillhandahålla den begärda uppgiften eller hur själva utlämnandet får ske. Detta innebär att bl.a. frågan om utlämnandet kan ske elektroniskt, i pappersform eller på annat sätt enbart regleras i den svenska lagstiftningen. Det finns skäl att peka på att möjligheten till elektroniskt utlämnande kan vara begränsad genom reglerna om personuppgiftsbehandling.

5.2.2 Särskilda krav på informationsutbytet vid vissa allvarligare brott

Förslag: Tillämpningsförfattningen ska för vissa utpekade allvarligare brott dels ange särskilda tidsfrister för att besvara en begäran om information, dels reglera skyldigheten att spontant lämna information.

Som framgått av redovisningen i avsnitt 3 ska rambeslutet ses mot bakgrund av utvecklingen av den allvarliga brottsligheten. Rambeslutet innehåller två särskilda förpliktelser som avser allvarliga brott.

Om förfrågan rör brott som enligt nationell rätt motsvarar eller är likvärdiga med sådana gärningar som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder ska den tillfrågade myndigheten enligt artikel 4.1 och 4.3 besvara en begäran om information mycket snabbt. De brott som avses med den bestämmelsen är förtecknade i *bilaga 3*.

Enligt artikel 7 ska medlemsstaterna vidare möjliggöra spontant informations- och underrättelseutbyte rörande sådana brott. Den artikeln behandlas närmare i avsnitt 5.7.

Skälen för förslaget: Rambeslutet är i första hand inriktat på verksamhet som består i att förebygga och utreda grova brott. Mot den bakgrunden innehåller rambeslutet en särskild reglering i form av en obligatorisk förpliktelse för medlemsstaterna att snabbt besvara förfrågningar som rör ett antal utpekade allvarligare brott. De särskilda tidsfristerna för svar bör därför komma till uttryck i tillämpningsförfattningen. Detsamma bör gälla skyldigheten att spontant lämna information angående sådana brott. Att i författningstext förteckna samtliga brott som aktualiserar förpliktelsen är emellertid inte lämpligt. I stället bör en hänvisning göras till den bestämmelse i det aktuella rambeslutet som preciserar de brottstyper som omfattas av särregleringen. Denna teknik har också använts i de bilagor till rambeslutet, bilaga A och B, som ska användas vid begäran och utbyte av information eller underrättelser med stöd av rambeslutet.

Den närmare regleringen av tidsfristerna behandlas i avsnitt 5.6.

Naturligtvis kan även mindre allvarlig brottslighet aktualisera en begäran om information. Tillämpningsförfattningen bör utformas så att den i största möjliga utsträckning medger informationsutbyte också för andra typer av brott.

5.2.3 Gränsdragningen mot annat internationellt informationsutbyte

Bedömning: Det krävs ingen särskild reglering av förhållandet mellan rambeslutet och andra internationella överenskommelser.

Enligt artikel 1.2 ska rambeslutet inte påverka bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser mellan medlemsstaterna och tredjeländer eller EU:s rättsakter om ömsesidig rättslig hjälp eller ömsesidigt erkännande av domar i brottmål. I artikel 12.3 och 12.4 förskrivs vidare att medlemsstaterna får fortsätta att tillämpa bilaterala och multilaterala överenskommelser som gällde vid antagandet av rambeslutet, eller ingå nya sådana, förutsatt att avtalen förenklar och underlättar informationsutbytet i förhållande till vad som gäller enligt rambeslutet.

Skälen för bedömningen: Rambeslutets tillämpningsområde omfattar i första hand sådant informationsutbyte som sker i spanings- och underrättelseverksamhet, medan informationsutbyte rörande ett bestämt brott i en pågående förundersökning eller en rättegång som regel aktualiserar andra rättsliga instrument. Rättslig hjälp lämnas i första hand av åklagare eller domstol med stöd av lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål. Även under en brottsutredning finns det emellertid ofta detaljfrågor som inte är av den arten att det krävs rättslig hjälp för att besvara dem, t.ex. offentliga uppgifter om en persons levnadsomständigheter (adress, telefonnummer, tillgångar, etc.). Förfrågningar av det slaget underlättas genom rambeslutet, eftersom förfrågningen kan riktas direkt till den brottsbekämpande myndighet som man tror har tillgång till informationen, utan att specifika kanaler behöver användas. Det är således viktigt att framhålla att rambeslutet kompletterar, men inte ersätter, befintliga kanaler för information mellan medlemsländerna. Inom Norden finns det redan väl utarbetade kanaler för sådant förenklat informationsutbyte och dessa kan naturligtvis användas

även i fortsättningen. Rambeslutet är inte heller tänkt att rubba det internationella informationsutbyte som styrs av tullsamarbetskonventionen och lagen (2000:1219) om internationellt tull-samarbete (se avsnitt 3.1.1 angående detta samarbete).

I fråga om Schengensamarbetet föreskrivs i artikel 12 att rambeslutet ersätter bestämmelserna i artikel 39.1, 39.2 och 39.3 samt artikel 46 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet. Detta gäller dock endast i fråga om informations- och underrättelseutbyte avseende brottsutredningar eller kriminalunderrättelseverksamhet. Om informationsutbytet avser något annat gäller således Schengenavtalet precis som tidigare.

Av artikel 12.2 följer vidare att två beslut rörande tillämpningen av Schengenavtalet som fattats av Verkställande Schengenkommittén den 16 december 1998 och den 28 april 1999 ska upphöra att gälla (EGT L 239, 22.9.2000, s. 407 och EGT L 239, 22.9.2000, s. 421). Enligt sistnämnda beslut har Schengenstaterna bl.a. med stöd av artikel 39 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet upprättat en förteckning över sådan information som bör kunna utbytas mellan medlemsstaterna för att förbättra upptäckten och förhindrandet av brottsliga handlingar. Rambeslutet ersätter således dessa beslut.

Det krävs inte någon svensk författningsreglering av rambeslutet i denna del.

5.3 Behöriga brottsbekämpande myndigheter

Förslag: Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna, Ekobrottsmyndigheten när den bedriver polisverksamhet samt Tullverket och Kustbevakningen bör pekas ut som behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt rambeslutet. Säkerhetspolisen ska dock inte vara behörig myndighet.

Rambeslutet är tillämpligt på informations- och underrättelseutbyte mellan medlemsstaternas behöriga brottsbekämpande

myndigheter. *Behörig brottsbekämpande myndighet* definieras i rambeslutet som ”en nationell polismyndighet, tullmyndighet eller annan myndighet som enligt nationell lagstiftning har behörighet att upptäcka, förebygga och utreda brott eller brottslig verksamhet och utöva myndighetsutövning samt i samband härmed vidta tvångsåtgärder” (artikel 2 a). Vidare anges uttryckligen att organ eller enheter som arbetar särskilt med nationella säkerhetsfrågor inte omfattas av begreppet.

Skälen för förslaget: Det brottsbekämpande arbetet är i Sverige i huvudsak uppdelat mellan polisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och, beträffande vissa brottstyper, dessa myndigheter och Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket. I de brottsbekämpande myndigheternas uppgifter ingår att upptäcka, förebygga och utreda brott. Med hänsyn till rambeslutets tillämpningsområde, och det internationella straffrättsliga samarbetet i övrigt, finns det anledning att närmare överväga vilken eller vilka myndigheter som ska pekats ut som behöriga myndigheter enligt rambeslutet.

Rambeslutet tar framför allt sikte på myndigheternas arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och uppgifter i sådan verksamhet som inte avser utredandet eller beivrandet av ett bestämt brott. När ett konkret brott har, eller misstänks ha begåtts, aktualiseras normalt andra bestämmelser om internationellt samarbete, närmast bestämmelserna om internationellt polisiärt samarbete, internationellt tullsamarbete och internationell rättslig hjälp i brottmål. Rambeslutet utesluter dock inte att även sådan information som rör konkreta brott utbyts, dock med de begränsningar som följer av att informationen ska vara tillgänglig utan användande av tvångsmedel och att det inte finns någon skyldighet att lämna information som ska användas som bevis inför en rättslig myndighet.

Det bakomliggande syftet med rambeslutet är, som tidigare har nämnts, att förbättra möjligheterna för de brottsbekämpande myndigheterna att bedriva spanings- och underrättelseverksamhet och att utbyta uppgifter trots att en förundersökning ännu inte har inletts. Urvalet av behöriga myndigheter bör göras med

utgångspunkt i detta. Hänsyn bör vidare tas till att rambeslutet innehåller en tydlig skyldighet för den som pekas ut som behörig myndighet att bistå med tillgänglig information. Slutligen bör också beaktas vilka myndigheter de övriga medlemsstaterna har anmält som behöriga, eftersom det ger en bild av hur informationsutbytet i realiteten kommer att gestalta sig. Myndigheter som inte kan förväntas beröras av informationsutbytet bör inte pekas ut som behöriga.

Information av spanings- och underrättelsekaraktär hanteras till största delen inom polisverksamheten. Den polisverksamhet som kan aktualisera utbyte av information eller underrättelser med stöd av rambeslutet bedrivs framför allt av *polismyndigheterna*. Dessa bör därför utpekas som behöriga myndigheter.

Rikspolisstyrelsen bedriver också viss polisverksamhet dels vid Säkerhetspolisen, dels vid Rikskriminalpolisen. I sådan verksamhet tillämpas de regler som gäller för en polismyndighet (se 7 § andra stycket polislagen [1984:387]). Även Rikspolisstyrelsen bör därför pekas ut som behörig myndighet.

Från rambeslutets definition av begreppet ”behörig brottsbekämpande myndighet” undantas uttryckligen sådana organ eller enheter som arbetar särskilt med nationella säkerhetsfrågor (artikel 2 a). För svenskt vidkommande innebär detta att *Säkerhetspolisens* verksamhet ska undantas från regleringen. Eftersom Säkerhetspolisen har ställning som polismyndighet när den för Rikspolisstyrelsens räkning leder och bedriver polisverksamhet, måste den nya författningsregleringen utformas så att Säkerhetspolisens verksamhet helt faller utanför.

Även vid *Ekobrottsmyndigheten* förekommer polisverksamhet av motsvarande slag och i den delen bör myndigheten utpekas som behörig. Myndighetens huvuduppgift är emellertid åklagarverksamhet. Frågan om myndigheten i sin helhet ska pekas ut som behörig myndighet beror på vilken bedömning som görs angående Åklagarmyndighetens verksamhet.

Åklagarens uppgift är att utreda, lagföra och beivra brott, vilket framför allt sker inom ramen för förundersökning eller genom förenklade utredningar. Åklagare beivrar brott genom att

utfärda strafföreläggande eller att besluta i andra förenklade förfaranden om exempelvis förverkande. I uppgiften ingår också att föra talan i domstol. Åklagarväsendet bedriver i princip ingen underrättelseverksamhet. Myndigheten har visserligen fått till uppgift att ansöka om tillstånd till användning av hemliga tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, men denna begränsade uppgift innebär inte att åklagare leder polisens verksamhet i fråga. Åklagarväsendets huvuduppgifter i fråga om internationell rättslig hjälp rör utredning och lagföring av konkreta brott.

Rambeslutet är i första hand tänkt för polisiär verksamhet och tar främst sikte på ett snabbt informationsutbyte innan en förundersökning har inletts. Vidare är rambeslutet, som tidigare framhållits, huvudsakligen inriktat på sådan information som en tillfrågad myndighet relativt enkelt kan tillhandahålla direkt efter en registerslagning, t.ex. uppgifter om ett aktiebolag och dess styrelse, om ägarförhållandena till ett fordon, fartyg eller en fastighet eller en persons tidigare brottslighet, bostads- eller inkomst- och skatteförhållanden. Information av det slaget finns framför allt hos polisen och motsvarande myndigheter som utreder brott och i väsentligt mindre omfattning hos åklagare. Den information som finns hos åklagare härrör främst från polisen. Det kan naturligtvis inte uteslutas att en åklagare ensam har tillgång till information som är värdefull för en myndighet i en annan medlemsstat. Sådan information kan t.ex. avse sambandet mellan en viss person och efterfrågade uppgifter. Denna situation torde dock inträffa i ytterst få fall och bör kunna hanteras inom ramen för befintligt samarbete, närmast inom ramen för internationell rättslig hjälp i brottmål. I sammanhanget bör också beaktas att bara ett fåtal länder har anmält åklagare som behörig myndighet enligt rambeslutet. De flesta länder avser således inte att använda rambeslutet för informationsutbyte mellan åklagare.

Det främsta argumentet för att peka ut åklagare som behörig myndighet är att rambeslutet är avsett att underlätta kontakterna mellan olika brottsbekämpande myndigheter generellt, så att

t.ex. en polismyndighet inte ska vara beroende av att ta kontakt med annan polismyndighet, utan även kan vända sig direkt till en annan myndighet om denna förutsätts ha tillgång till efterfrågade uppgifter. Med hänsyn till att den typ av information som avses utbytas med stöd av rambeslutet mera sällan finns hos åklagare väger dock detta argument inte så tungt.

Vid en samlad bedömning är det således betydligt fler omständigheter som talar mot att åklagare bör pekas ut som behörig myndighet än som talar för. Av detta följer att enbart Ekobrottsmyndighetens polisiära verksamhet bör pekas ut, men inte åklagare.

Med hänsyn till Tullverkets och Kustbevakningens uppdrag och verksamhet är det naturligt att betrakta dessa myndigheter som behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt rambeslutet. *Tullverket* bekämpar brott i samband med införsel och utförsel av varor med stöd av framför allt lagen (1960:418) om straff för smuggling (smugglingslagen) och författningar som anges i eller hänvisar till den lagen. I myndighetens uppgifter ingår såväl att bedriva underrättelseverksamhet som att inleda och bedriva förundersökning samt att bistå åklagare vid utredning av brott. I fråga om bl.a. brott mot smugglingslagen och de författningar som den lagen hänvisar till har även *Kustbevakningen* ett självständigt ansvar att förhindra och upptäcka brottslig verksamhet, ingripa vid misstanke om brott samt utreda och bistå med utredningen av brott. Det åligger båda myndigheterna att inrikta den brottsbekämpande verksamheten mot att begränsa den organiserade och storskaliga brottsligheten. En viktig del av detta arbete är underrättelseverksamheten. Båda myndigheterna har uppgifter knutna till landets gränser, vilket understryker behovet av internationellt samarbete. De är också behöriga myndigheter enligt lagen om internationellt polisiärt samarbete och lagen om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar. Båda myndigheterna har dessutom redan i dag ett nära samarbete och utbyter uppgifter internationellt med stöd av bl.a. tullsamarbetskonventionen och lagen om internationellt tullsamarbete.

Tullverket och Kustbevakningen bör således pekats ut som behöriga brottsbekämpande myndigheter.

Skatteverket bedriver, i fråga om vissa brott på skatteområdet, spanings- och underrättelseverksamhet vid de s.k. skattebrottsenheterna. Skattebrottsenheterna har inte rätt att inleda förundersökning men får, enligt 5 § lagen (1997:1024) om Skatteverkets medverkan i brottsutredningar, utföra förenklade brottsutredningar om villkoren i 23 kap. 22 § rättegångsbalken är uppfyllda och förundersökning inte krävs. Åklagare fördelar ärenden till skattebrottsenheterna och leder förundersökningarna. Skattebrottsenheterna har således ingen självständig brottsutredande verksamhet.

Skatteverket får däremot självständigt bedriva spaning rörande ett fåtal i 6 § lagen om verkets medverkan i brottsutredningar uppräknade brott; i huvudsak grova skattebrott och bokföringsbrott. Dessa brottstyper ingår inte bland de brott där utbyte av information är prioriterat enligt rambeslutet (jfr avsnitt 5.2.2). Det innebär att Skatteverkets roll när det gäller aktuellt informationsutbyte är mycket begränsad. I sammanhanget bör också beaktas att skattebrottsenheterna har direktåtkomst till vissa uppgifter i skattedatabasen. Denna information får således betraktas som tillgänglig i rambeslutets mening.

Mot bakgrund av att Skatteverkets brottsbekämpande roll är mycket begränsad samt det förhållandet att det för vissa brottstyper särskilt åligger medlemsstaterna att lämna tillgänglig information, och att de vägransgrunder som anges inte tar sikte på känslig skatteinformation, framstår det som mindre lämpligt att ange skattebrottsenheterna som behöriga myndigheter. Vidare bör noteras att endast något enstaka land har som behörig myndighet enligt rambeslutet anmält någon myndighet som kan sägas motsvara Skatteverket. Skatteverket bör därför inte pekats ut som behörig myndighet.

5.4 Begränsningar av skyldigheten att lämna uppgifter

Förslag: Tillämpningsförfattningen ska ange i vilka situationer en svensk myndighet kan avslå en begäran om information eller underrättelser.

I artikel 10 i rambeslutet anges i vilka fall den brottsbekämpande myndigheten kan vägra att lämna information eller underrättelser. Detta får endast göras om det finns sakliga skäl att anta att tillhandahållandet av informationen eller underrättelserna skulle kunna

a) skada väsentliga nationella säkerhetsintressen i den anmodade medlemsstaten,

b) äventyra resultatet av en pågående utredning eller en kriminalunderrättelseverksamhet eller enskilda personers säkerhet, eller

c) vara uppenbart oproportionerlig eller irrelevant för de syften för vilka den begärdes (artikel 10.1).

Den brottsbekämpande myndigheten får vidare vägra att tillhandahålla den begärda informationen och de begärda underrättelserna om begäran gäller ett brott där påföljden enligt den anmodade medlemsstatens lagstiftning är ett års fängelse eller mindre (artikel 10.2).

Skälen för förslaget: Som har framhållits tidigare syftar rambeslutet till att ge myndigheterna möjlighet att snabbt och enkelt kunna utbyta information. För att uppnå det syftet är det viktigt att de närmare förpliktelserna är tydligt reglerade. Detta gäller såväl informationsskyldigheten som i vilka situationer en myndighet har rätt att avslå en begäran om information eller underrättelser.

De vägransgrunder som får åberopas enligt artikel 10.1 och 10.2 är fakultativa, dvs. det är upp till medlemsstaterna att avgöra om och i vilken utsträckning de ska genomföras i nationell rätt. Rambeslutet innehåller också vissa andra bestämmelser som kan

liknas vid vägransgrunder. En sådan bestämmelse är artikel 1.4, enligt vilken rambeslutet inte ålägger medlemsstaterna att lämna information och underrättelser som ska användas som bevis inför en rättslig myndighet.

Av tillämpningsförfattningen bör uttryckligen framgå i vilka fall en svensk myndighet kan vägra att lämna begärd information. Utgångspunkten bör vara att i största möjliga utsträckning bistå andra brottsbekämpande myndigheter. Den svenska rätts-traditionen innebär att det finns få formella hinder mot att utnyttja information i den brottsbekämpande verksamheten, oavsett hur informationen har anskaffats. Detta synsätt bör genomsyra genomförandet av rambeslutet. Det är också viktigt att inte se rambeslutet som ett traditionellt instrument för att utbyta information, utan som en möjlighet att på ett enklare och snabbara sätt vidarebefordra tillgänglig information till andra medlemsstater. Eftersom vägransgrunderna dessutom troligen kommer att aktualiseras bara i ett fåtal fall, mot bakgrund av att en stor del av förfrågningarna kan antas komma att röra information som både är offentlig och mer eller mindre allmänt tillgänglig som bil innehav, telefonnummer, adressuppgifter och liknande, bör några obligatoriska vägransgrunder inte införas.

Sverige bör emellertid inte avstå från att skapa utrymme för att i det enskilda fallet kunna avslå en begäran om information, om utlämnandet skulle kunna skada svenska säkerhetsintressen eller pågående brottsbekämpning eller äventyra enskilda personers säkerhet. Sådana vitala nationella intressen måste alltid kunna skyddas. Dessa omständigheter ska alltså kunna läggas till grund för att i ett enskilt fall vägra tillhandahålla begärda uppgifter. Eftersom ett hinder i form av risken att skada pågående utredning eller underrättelseverksamhet kan vara tillfälligt, bör den tillfrågade myndigheten överväga att informera om att förfrågan eventuellt kan besvaras senare när hindret har upphört.

Likaså måste det finnas möjlighet att vägra att lämna information om den är uppenbart oproportionerlig eller irrelevant för de syften som ligger bakom begäran. I annat fall skulle man riskera att svenska brottsbekämpande myndigheter tvingas lägga ned

onödigt arbete enbart av det skälet att det inte finns någon grund att vägra bistånd. Den kan visserligen hävdas att risken för att en begäran ska vara bristfällig i det avseendet är liten, men å andra sidan innehåller rambeslutet inte någon vägransgrund som hänför sig till att begäran är ofullständig eller otjänlig som underlag för beslut.

Däremot kan det diskuteras om en svensk myndighet ska kunna vägra att lämna information på den grunden att brottet är mindre allvarligt eller därför att uppgifterna ska användas som bevisning inför en rättslig myndighet.

Med hänsyn till rambeslutets syfte och tillämpningsområde ter det sig främmande att införa en vägransgrund som knyter an till mindre allvarliga brott. Merparten av den information eller de underrättelser som kan förväntas utbytas med stöd av rambeslutet – i stället för genom befintligt internationellt samarbete i form av bl.a. rättslig hjälp – omfattar uppgifter som den tillfrågade myndigheten enkelt och snabbt kan ta fram. Vidare gäller den längre svarsfristen (14 dagar) för mindre allvarlig brottslighet, vilket bl.a. innebär att den tillfrågade myndigheten inte kan förväntas bli särskilt arbetstyngd av uppgiften. En tillfrågad myndighet som anser att begäran är orimlig i förhållande till brottets svårhetsgrad kan dessutom avslå ansökan, om den är uppenbart oproportionerlig eller irrelevant. Sammantaget finns det därför inte skäl att låta brottets svårhetsgrad utgöra en grund för att vägra att tillhandahålla begärda uppgifter.

Frågan om det finns skäl att införa en möjlighet för behöriga svenska myndigheter att vägra tillhandahålla sådan information som ska användas som bevis inför en rättslig myndighet bör bedömas med utgångspunkt i svenska rättstraditioner. Bevisrätten i brottmål bygger på principen om fri bevisprövning. Eftersom i stort sett alla bevismedel godtas, med undantag av vittnesattester, är det ur svenskt perspektiv inte naturligt att ställa upp några formella begränsningar i detta hänseende. Någon sådan vägransgrund bör därför inte införas. Däremot kan i det enskilda fallet utlämnande vägras med hänsyn till sekretess (se vidare avsnitt 5.5). Det finns också möjlighet att i fråga om viss information

ställa upp villkor för användningen (se artikel 8.4), vilket underlättar informationsutbytet. Ett sådant villkor kan vara att viss information inte får användas som bevis.

Rambeslutet ger, som nyss nämnts, inte någon rätt att vägra information om förfrågan inte innehåller de uppgifter som anges i bilaga B till rambeslutet. Därmed anges inte heller hur medlemsstaterna ska hantera en bristfällig begäran, som inte motsvarar kraven i bilaga B. Det får emellertid anses ligga i sakens natur att om en begäran är så bristfällig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en bedömning av om begärda uppgifter ska lämnas ut, bör den begärande medlemsstatens myndighet omedelbart ges möjlighet att avhjälpa bristen. Om felet inte avhjälpas och begäran är så bristfällig att den över huvud taget inte kan tjäna som underlag för utlämnande av uppgifter torde det inte föreligga någon skyldighet enligt rambeslutet att lämna begärd information. Begäran borde då kunna avslås på den grunden att den är uppenbart irrelevant.

Även om det inte utgör en formell vägransgrund får det anses ligga i sakens natur att en svensk myndighet inte behöver besvara en förfrågan från en myndighet i en annan medlemsstat som enligt den statens nationella reglering saknar behörighet att agera med stöd av rambeslutet. Den svenska myndighet som får förfrågan bör, om de uppgifter som begärs är sekretessbelagda, särskilt kontrollera att den utländska myndigheten är behörig. Det får förutsättas att centralmyndigheterna inom respektive verksamhetsområde ser till att information om behöriga myndigheter finns lättillgänglig.

5.5 De närmare förutsättningarna för att tillhandahålla information och underrättelser

Förslag: Tillämpningsförfattningen ska reglera under vilka förutsättningar en svensk myndighet är skyldig att tillhandahålla information och underrättelser på begäran av en utländsk myndighet.

Bedömning: Någon sekretessbrytande bestämmelse bör inte införas.

Medlemsstaterna är skyldiga att se till att information och underrättelser kan lämnas till behöriga brottsbekämpande myndigheter i övriga medlemsstater i överensstämmelse med rambeslutet när dessa bedriver brottsutredning eller kriminalunderrättelseverksamhet (artikel 3). Villkoren för sådant informations- och underrättelseutbyte får inte vara strängare än för motsvarande utbyte mellan nationella myndigheter.

De närmare uppgifter som en begäran om information eller underrättelser ska innehålla anges i en bilaga till rambeslutet, bilaga B. I huvudsak gäller det vissa administrativa uppgifter, om förfrågan är brådskande, typ av brott eller brottslig verksamhet som uppgiften hänför sig till, syftet med begäran och samband mellan syftet och den person som informationen eller underrättelserna gäller (jfr artikel 5).

I de fall information och underrättelser som tillhandahålls omfattas av sekretess förutsätter rambeslutet att den mottagande staten säkerställer sekretessen (artikel 9).

Skälen för förslaget och bedömningen

Offentliga uppgifter

De uppgifter som den utländska myndigheten kan förväntas begära är i många fall offentliga. Det gäller exempelvis vanliga per-

sonuppgifter (fullständigt namn, civilstånd, adress, telefonnummer etc.), uppgifter om bolag och andra juridiska personer samt uppgifter om pass, fordon, körkort och tillgångar. Sådana uppgifter kan alltid tillhandahållas en utländsk myndighet med stöd av rambeslutet. Uppgifter ur domar är normalt inte heller sekretessbelagda och i många fall har sekretessen i en förundersökning upphört genom att uppgifterna har lämnats till domstol. I sistnämnda fall kan det dock krävas en bedömning av om det finns någon kvarstående sekretess.

Lagliga hinder mot utlämnande av uppgifter

I vissa fall är det inte tillåtet för den svenska myndigheten att lämna ut den efterfrågade informationen. Ett sådant fall är om uppgifterna i fråga har mottagits från en annan stat eller mellanfolklig organisation med villkor som begränsar användningen. Den s.k. specialitetsprincipen kan således i ett enskilt fall hindra en svensk myndighet från att lämna ut begärd information (se artikel 3.5). Ibland kan det vara möjligt att utverka tillstånd från den stat eller den organisation som har tillhandahållit uppgifterna.

Ett annat hinder kan vara att svensk lagstiftning förbjuder användningen av informationen i fråga. Överskottsinformation från hemliga tvångsmedel får bara användas i begränsad utsträckning; se 27 kap. 23 a § rättegångsbalken, 6 a § lagen (1995:1506) om hemlig kameraövervakning, 12 § lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning och 12 § lagen om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Enligt artikel 1.6 behöver medlemsstaterna endast lämna uppgifter som har inhämtats genom tvångsmedel om den nationella lagstiftningen tillåter det. Sådan överskottsinformation som inte får användas i en svensk brottsutredning får inte heller lämnas till en utländsk myndighet.

Tillämpningsförfattningen bör därför innehålla en bestämmelse som ger den tillfrågade myndigheten rätt att vägra lämna uppgifter i sådana fall som angetts ovan.

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter enligt nuvarande regler

Vissa typer av information kan i varierande utsträckning vara sekretessbelagda hos den svenska myndigheten. Att en begärd uppgift omfattas av sekretess utgör enligt rambeslutet inte någon grund för att vägra lämna ut den till en annan medlemsstat. Tvärtom förutsätter rambeslutet att sådana uppgifter ska lämnas, men att den mottagande myndigheten då ska garantera fortsatt sekretess (artikel 9). Det är framför allt reglerna om sekretess till skydd för den brottsbekämpande verksamheten (5 kap. sekretesslagen; 1980:100) eller till skydd för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i den brottsbekämpande verksamheten (9 kap. 17 § sekretesslagen) som torde bli aktuella. Det finns därför anledning att överväga om en särskild sekretessbrytande bestämmelse krävs för att en svensk myndighet ska kunna tillhandahålla all den information som rambeslutet omfattar.

De grundläggande förutsättningarna för att en svensk myndighet ska kunna lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen. Utgångspunkten är att en uppgift som omfattas av sekretess inte får röjas för en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation. Sådana uppgifter får lämnas ut endast om det finns stöd för detta i lag eller förordning, eller om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas.

Lagen om internationellt tullsamarbete är ett exempel på en sådan särskild reglering. Enligt 2 kap. 6 § får en svensk behörig myndighet under vissa förutsättningar lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess till en utländsk myndighet.

Enligt 7 § polisdatalagen får uppgifter lämnas till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige efter riksdagens godkännande har tillträtt. Regeringen har i 18 § polisdataförordningen (1999:81) meddelat kompletterande föreskrifter

om utlämnande till utländska myndigheter och mellanfolkliga organisationer.

I många fall torde den utländska myndigheten efterfråga uppgifter som finns i kriminalregistret eller misstankeregistret. För uppgifter i *belastningsregistret* gäller enligt 7 kap. 17 § sekretesslagen absolut sekretess. Det innebär att uppgifter ur registret får lämnas ut endast enligt vad som är särskilt föreskrivet. I 11–14 §§ lagen (1998:620) om belastningsregister finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur registret till bl.a. utländska myndigheter. Uppgifter ur belastningsregistret får lämnas till en utländsk myndighet om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige efter riksdagens godkännande har tillträtt (11 §). Uppgifter ur belastningsregistret får vidare lämnas ut till de rättsskipande myndigheterna i de nordiska länderna för utredning i brottmål och till stat som är ansluten till Interpol för att förebygga, upptäcka, utreda eller beivra brott eller för ett utlänningsärende (12 §). Detta innebär att även uppgifter av betydelse för underrättelseverksamheten får lämnas ut. Förutsättningarna för att lämna ut uppgifter preciseras i förordningen (1999:1134) om belastningsregister (24 §). Uppgifterna får lämnas ut om det begärs i ett brottmålsförfarande. För det fall uppgifterna ska användas för andra syften än ett brottmålsförfarande krävs särskilda skäl, dvs. en prövning görs då i varje enskilt fall.

Misstankeregistret innehåller uppgifter om personer som är skäligen misstänkta för brott. Uppgifter i registret omfattas av sekretess enligt 9 kap. 17 § 7 sekretesslagen till skydd för enskilda personliga och ekonomiska förhållanden. I 9 och 10 §§ lagen (1998:621) om misstankeregister finns sekretessbrytande bestämmelser som i allt väsentligt motsvarar bestämmelserna i lagen om belastningsregister och som ger stöd för utlämnande till vissa utländska myndigheter.

DNA-registret och *fingeravtrycks- och signalementsregistret* regleras i polisdatalagen. Resultatet av DNA-analyser från prover som tagits från dömda registreras i ett särskilt DNA-register (23 och 24 §§ polisdatalagen). I 29–31 §§ polisdatalagen regleras fingeravtrycks- och signalementsregister. Det finns inga sär-

skilda regler som tar sikte på utlämnande av uppgifter ur dessa register till utländska myndigheter.

Bestämmelserna om utlämnande till utländska myndigheter kan alltså till viss del begränsa dessas möjligheter att med stöd av rambeslutet få del av sådan information som är tillgänglig för den svenska myndighet som tillfrågats. Detta gäller framför allt uppgifter i belastningsregistret, eftersom de omfattas av absolut sekretess. De nu aktuella registren berörs emellertid av det arbete som pågår inom EU för att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna, dels genom Prömrådsbeslutet, dels genom rambeslutet om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll.⁶

Prömrådsbeslutet, som beskrivs närmare i avsnitt 3.1.2, innehåller bl.a. bestämmelser om utländska myndigheters rätt att få tillgång till uppgifter i DNA- och fingeravtrycksregister och att själva göra automatiska sökningar på vissa uppgifter.

Förslaget till rambeslut om utbyte av uppgifter ur kriminalregister reglerar ett mer systematiskt utbyte av information ur kriminalregister än i dag och under delvis andra former. Medlemsstaterna ska bl.a. beträffande sina egna medborgare kunna lämna information om alla de domar som meddelats inom EU mot dessa. Avsikten är att förslaget ska antas så snart som möjligt. I Ds 2008:49 finns förslag angående Sveriges antagande av rambeslutet och en översiktlig bedömning av behovet av författningsändringar.

Det pågående arbetet innebär att utländska myndigheters möjligheter att få del av uppgifter ur kriminalregistret, fingeravtrycksregister och DNA-register redan är föremål för lagstiftningsåtgärder. När det gäller misstankeregistret finns inget motsvarande arbete, men mot bakgrund av att risken för att skada pågående brottsbekämpning är en vägransgrund enligt rambeslutet finns det för närvarande inget behov av förändringar i den regleringen.

---

⁶ KOM (2005) 690 slutlig.

Eftersom rambeslutet förutsätter att den stat som tar emot sekretessbelagd information säkerställer sekretessen för denna är det viktigt att den svenska myndigheten anger om det gäller sekretess för en viss uppgift och vad sekretessen avser att skydda (brottsbekämpningen eller annat).

En sekretessbrytande bestämmelse?

Som konstaterats ovan är det möjligt att vissa av de uppgifter som kan bli aktuella att utbyta med stöd av rambeslutet omfattas av sekretess. Detta gäller särskilt underrättelseuppgifter. Därför uppkommer frågan om det är rimligt att i varje enskilt fall förlita sig på en prövning av om uppgiften i motsvarande situation skulle få lämnas till en svensk myndighet och om uppgiftslämnandet är förenligt med svenska intressen eller om en sådan ordning skulle innebära att rambeslutet, i förhållande till stater som framställer en begäran till en svensk behörig myndighet, inte blir ett tillräckligt verkningsfullt instrument.

Den svenska regleringen bör självfallet vara utformad så att den främjar ett snabbt uppgiftslämnande. Det skulle kunna tala för en uttrycklig bestämmelse som medger att också uppgifter som omfattas av sekretess får lämnas ut till en utländsk myndighet utan en prövning i det enskilda fallet. En sådan bestämmelse skulle emellertid med nödvändighet behöva utformas så att tillämpningsområdet blir vidsträckt. Eftersom informationsutbytet omfattar underrättelseinformation, som ibland kan vara mycket känslig, är en sådan generell regel inte lämplig. En bedömning måste göras i det enskilda fallet av om informationen kan och bör lämnas ut. Här finns också skäl att erinra om att åklagare inte har någon generell rätt att få tillgång till sådana uppgifter och att genomförandet av rambeslutet inte behöver gå längre än den nationella lagstiftningen. Mot den bakgrunden bör någon generell sekretessbrytande bestämmelse inte införas i tillämpningsförfattningen. Detta innebär således att en uppgift som omfattas av sekretess får lämnas ut endast efter en prövning i det

enskilda fallet (jfr avsnittet om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter ovan).

Formaliserat tillhandahållande

Som tidigare har nämnts finns det två bilagor till rambeslutet som är avsedda att användas vid en förfrågan (bilaga B) respektive besvarandet av en förfrågan (bilaga A). För att underlätta för den myndighet som begärt information bör svaret till den utländska myndigheten normalt avges på bilaga A. Om den utländska myndigheten godtar det, bör svaret dock kunna lämnas på enklare sätt, t.ex. genom ett telefonsamtal. Åtgärden bör i så fall dokumenteras på bilaga B i form av en tjänsteanteckning. Däremot bör bilaga A alltid användas för att ge den andra staten besked om varför begärd information inte kan lämnas eller varför svaret dröjer. Likaså bör bilagan användas om den svenska myndigheten vill begränsa rätten att använda informationen.

5.6 Tidsfrister

Förslag: Tillämpningsförfattningen ska innehålla bestämmelser om

- vilka tidsfrister som ska gälla när en behörig svensk myndighet mottar en begäran,
- hur tidsfristerna ska beräknas, och
- förfarandet när en tidsfrist överskrids.

Tidsfristerna för att tillhandahålla information och underrättelser regleras utförligt i artikel 4 i rambeslutet.

Utgångspunkten är att det ska finnas rutiner för att inom högst åtta timmar kunna besvara en *brådskande* begäran om information och underrättelser, om begäran avser ett brott som

omfattas av artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF (se bilaga 3 angående dessa brott) och den begärda informationen eller de begärda underrättelserna finns tillgängliga i en databas till vilken en brottsbekämpande myndighet i den anmodade medlemsstaten har direkt åtkomst (artikel 4.1). Medlemsstaterna ska anmäla vart en brådskande förfrågan ska skickas (artikel 6.1).

Skulle det innebära en alltför stor arbetsbelastning för den anmodade myndigheten att lämna begärd information inom åtta timmar, får tillhandahållandet skjutas upp. Kan en brådskande begäran inte besvaras inom den angivna tiden ska den utländska myndigheten underrättas och skälen för dröjsmålet anges i det formulär som finns som bilaga till rambeslutet (bilaga A). Informationen ska då lämnas så snart som möjligt, men senast inom tre dagar. Tidpunkten när uppgifterna förväntas kunna lämnas ska anges (artikel 4.2).

En *icke-brådskande* begäran om information och underrättelser ska besvaras inom en vecka, om begäran avser ett brott som omfattas av artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF och den begärda informationen eller de begärda underrättelserna finns tillgängliga i en databas till vilken en brottsbekämpande myndighet i den anmodade medlemsstaten har direkt åtkomst (artikel 4.3).

Kan begäran inte besvaras inom en vecka ska skälen till detta på motsvarande sätt anges i bilaga A.

I *övriga fall*, dvs. när förfrågan grundas på någon annan typ av brott, ska den begärda informationen överlämnas inom 14 dagar. Kan begäran inte besvaras inom den tiden ska den utländska myndigheten underrättas om detta och skälen för dröjsmålet anges i bilaga A (artikel 4.4).

Skälen för förslaget: Rambeslutet innehåller en detaljerad reglering av hur snabbt en begäran om information eller underrättelser ska besvaras. Den är central för att uppnå rambeslutets syfte att snabbt kunna utbyta information. I tillämpningsförfattningen bör tidsfristerna för handläggningen hos behörig svensk myndighet anges. Fristerna är olika beroende på vilken typ av begäran som ska besvaras och de gäller endast i fråga om omedelbart tillgänglig information.

Som angetts ovan föreskriver rambeslutet att en brådskande framställning ska sändas till en särskild kontaktpunkt som har anmälts av respektive medlemsstat (se avsnitt 6). I övriga fall ska framställningen sändas till den myndighet som man antar har tillgång till informationen. Frågan är om det i tillämpningsförfattningen behöver anges vilken myndighet som är ansvarig för att tidsfristen hålls i brådskande fall och för underrättelse till den utländska myndigheten om att svaret kan dröja. I många fall torde kontaktpunkten själv kunna besvara förfrågan, medan den i andra fall måste sändas vidare till en annan myndighet för besvarande. Samarbetet mellan dessa är en fråga som lämpar sig bäst för myndigheterna själva att hantera. Någon bestämmelse om detta bör därför inte införas.

I rambeslutet anges inte från vilken tidpunkt tidsfristerna ska räknas. För att underlätta för den myndighet som ska besvara en förfrågan bör detta emellertid komma till klart uttryck i tillämpningsförfattningen. Det finns olika alternativ för att beräkna tidsfristerna. En möjlighet är att låta tidsfristen löpa från den tidpunkt när den myndighet som ska besvara förfrågan mottog begäran. För en sådan ordning talar huvudsakligen att det är först vid denna tidpunkt som det är realistiskt för myndigheten att agera och därmed också ges ansvaret för att fullgöra åtagandena enligt rambeslutet. Detta synsätt gäller i fråga om frysningensbeslut; se 3 kap. 8 § lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningensbeslut. Tidsfristen kan emellertid även räknas från det att begäran kom till behörig svensk kontaktpunkt, oavsett om det är denna myndighet som ska tillhandahålla den begärda informationen eller inte. Med hänsyn till de korta tidsfrister som rambeslutet föreskriver kan en sådan ordning skapa praktiska problem för vissa typer av information, t.ex. om uppgifterna finns i register som endast ett fåtal personer har tillgång till eller hos en myndighet som endast har vanlig kontorstid. Detsamma gäller om begäran skulle råka hamna hos fel myndighet eller om översändandet till den myndighet som ska besvara förfrågan försenas av tekniska eller andra skäl. Samtidigt bör framhållas att den myndighet som ska be-

svara en begäran alltid har möjlighet att underrätta den utländska myndigheten om att den måste överskrida tidsfristen och ange varför. Vidare kan den tillfrågade myndigheten inom angiven tid lämna svar i fråga om vissa uppgifter, men underrätta den utländska myndigheten om att man återkommer med ytterligare information. Dessutom bör beaktas att rambeslutet föreskriver en utsträckt tidsfrist för att tillhandahålla sådan information som inte finns tillgänglig i en databas som den tillfrågade myndigheten har direkt åtkomst till. I sådana ”övriga fall” ska den begärda informationen överlämnas inom 14 dagar.

När de båda alternativen ställs mot varandra bör särskilt avseende fästas vid att rambeslutet syftar till ett snabbt och enkelt informationsutbyte. Det alternativ som är bäst förenligt med dessa syften är att tidsfristen räknas från det att begäran når den svenska kontaktpunkten eller en svensk behörig myndighet. Den lösningen bör därför väljas.

5.7 Spontant informations- och underrättelseutbyte

Förslag: Tillämpningsförfattningen ska reglera de närmare förutsättningarna för en behörig svensk brottsbekämpande myndighet att utan särskild begäran tillhandahålla information och underrättelser, s.k. spontant uppgiftslämnande.

I rambeslutet regleras även möjligheten att utbyta information eller underrättelser utan särskild anmodan (artikel 7). Rambeslutet ålägger medlemsstaterna att se till att ”spontant” informationsutbyte är tillåtet enligt nationell lagstiftning. Utgångspunkten för sådant spontant informationsutbyte är att det finns sakliga skäl att anta att informationen och underrättelserna kan bidra till att upptäcka, förebygga eller utreda sådana brott som enligt nationell lagstiftning motsvarar eller är likvärdiga med brott enligt artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF (se bilaga 3

angående dessa brott). De närmare villkoren för informationsutbytet ska regleras i den nationella lagstiftningen. Endast information och underrättelser som anses relevanta och nödvändiga i det enskilda fallet ska utbytas.

Skälen för förslaget: Bestämmelser som reglerar spontant uppgiftslämnande är inte ovanliga i internationella överenskommelser som reglerar brottsbekämpning (se t.ex. artiklarna 13, 14 och 16 i Prümrådsbeslutet, artikel 18.4 i Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, artikel 26 i Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet och artikel 7 i 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater). Eftersom sådana bestämmelser normalt hänvisar till vad som är tillåtet enligt nationell lagstiftning, brukar de inte betraktas som någon obligatorisk förpliktelse (se Ds 2007:43 s. 250). En fakultativ bestämmelse som medger spontant informationsutbyte finns bl.a. i 2 kap. 6 § lagen om internationellt tullsamarbete.

Enligt rambeslutet är det en förpliktelse att ha en nationell reglering som möjliggör spontant informationsutbyte. Det spontana uppgiftslämnandet är ett viktigt inslag i ett utökat informationsutbyte och uppmuntras därför. De berörda myndigheterna ska kunna direkt utbyta den information som kan vara av värde för en annan medlemsstats myndigheter. En bestämmelse som medger spontant informationsutbyte bör därför finnas i tillämpningsförfattningen.

Det bör understrykas att en sådan bestämmelse är sekretessbrytande endast i de fall där detta uttryckligen föreskrivs. Något krav på en sådan reglering finns inte i rambeslutet; tvärtom medger detta att information vägras om utlämnandet skulle äventyra viktiga nationella intressen. Frågor om utlämnande av sekretessbelagd information har behandlats i avsnitt 5.5.

5.8 En svensk myndighets begäran om information eller underrättelser

Förslag: Tillämpningsförfattningen ska innehålla regler om förfarandet när en svensk myndighet med stöd av rambeslutet begär information eller underrättelser av en myndighet i en annan medlemsstat. En svensk begäran om information eller underrättelser ska vara upprättad i enlighet med formuläret i bilaga B till rambeslutet.

En begäran om information och underrättelser med stöd av rambeslutet får framställas i syfte att upptäcka, förebygga eller utreda ett brott, om det finns sakliga skäl att förmoda att den aktuella informationen eller underrättelsen finns tillgänglig i en annan medlemsstat (artikel 5.1). Dessa sakskäl ska anges, liksom bl.a. i vilket syfte informationen och underrättelserna begärs. Begäran får inte omfatta mer information eller fler underrättelser än vad som är nödvändigt för syftet med begäran (artikel 5.2). I fråga om de närmare uppgifter en begäran om information ska innehålla hänvisas till bilaga B till rambeslutet (artikel 5.3).

Skälen för förslaget: Bilaga B till rambeslutet består av ett formulär som en medlemsstat ska använda när den begär information från en annan medlemsstat och åberopar de skyldigheter bl.a. i fråga om svarstid som rambeslutet föreskriver. Formuläret innehåller uppgifter som bedömts vara nödvändiga för det förenklade informationsutbytet. Det kan förutsättas att användningen av formuläret underlättar kontakterna med myndigheterna i andra medlemsstater och bidrar till ett snabbt svar. Tillämpningsförfattningen bör reglera vilka formkrav som ska gälla för en begäran om information eller underrättelser. För att inte tynga författningen bör detta inte ske genom en uppräkningslista av samtliga krav, utan genom att myndigheterna åläggs att använda bilaga B till rambeslutet. Motsvarande författningsteknik används bl.a. i 2 kap. 2 § förordningen (2005:501) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut.

I tillämpningsförfattningen bör sålunda föreskrivas att formulär B ska användas när en svensk myndighet begär information eller underrättelser med stöd av rambeslutet. Detta hindrar givetvis inte att en svensk myndighet använder sig av redan etablerade kontakter och efterfrågar viss information på annat sätt och i andra former, t.ex. genom ett vanligt brev eller en telefonförfrågan till en myndighet i en annan medlemsstat. I ett sådant fall har den anmodade staten emellertid ingen skyldighet att agera enligt rambeslutet, eftersom det förutsätter det formaliserade förfarandet. Det får dock förutsättas att det etablerade samarbetet i många fall trots detta leder till att uppgifter lämnas ut snabbt och effektivt.

5.9 Hantering av mottagen information

5.9.1 Användningsbegränsningar

Förslag och bedömning: De bestämmelser som finns i svensk rätt om användningsbegränsningar är tillräckliga för att uppfylla förpliktelserna i rambeslutet. För att underlätta tillämpningen bör emellertid en hänvisning göras till bestämmelserna om användningsbegränsningar i 3 § lagen om internationellt polisiärt samarbete och 4 kap. 2 § lagen om internationellt tullsamarbete.

I likhet med flera andra internationella överenskommelser innehåller rambeslutet bestämmelser som medger att den brottsbekämpande myndighet som tillhandahåller viss information ställer villkor i fråga om hur den mottagande brottsbekämpande myndigheten får använda informationen (artikel 8.4). Villkoret ska överensstämma med statens nationella lagstiftning. Den mottagande myndigheten är i princip bunden av villkoren. Det enda undantaget är användning för sådan tillsyn över de brottsbekämpande myndigheterna som enligt nationell lagstiftning utövas av

bl.a. rättsliga myndigheter och särskilda tillsynsorgan. Sådan användning är alltid tillåten.

En annan begränsning följer av artikel 3.5, där det föreskrivs att om den begärda informationen eller underrättelserna har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredje land och omfattas av en specialitetsprincip, fordras det samtycke från myndigheten i den medlemsstaten eller det landet för att kunna vidarebefordra informationen eller underrättelserna till en annan stat.

En ytterligare begränsning följer av att en medlemsstat inte har rätt att använda information eller underrättelser som bevis inför en rättslig myndighet utan uttryckligt samtycke från den stat som har lämnat uppgifterna (artikel 1.4).

I rambeslutet föreskrivs vidare att en mottagande medlemsstat i särskilda fall kan anmodas att redovisa hur den översända informationen har använts (artikel 8.4).

Skälen för förslaget och bedömningen: Eftersom mottagaren är bunden av de villkor som den andra staten har angett för användningen av information och mottagna underrättelser måste detta respekteras av de svenska myndigheterna. I den brottsbekämpande verksamheten kan användningsbegränsande förpliktelser stå i strid med bl.a. polisens skyldigheter enligt 2 och 9 §§ polislagen att rapportera och utreda brott samt bestämmelsen om en åklagares absoluta åtalsplikt i 20 kap. 6 § rättegångsbalken (prop. 1990/91:131 s. 10 och s. 22 f., se även JO 2007/08 s. 57). För att kunna fullgöra de åtaganden som följer av olika mellanstatliga överenskommelser finns det därför särskilda bestämmelser som medger att en svensk myndighet tillämpar sådana användningsbegränsande villkor som en utländsk myndighet har ställt upp, oavsett om detta innebär en inskränkning i myndighetens nationella åtaganden. Sådana bestämmelser finns i 3 § lagen om internationellt polisiärt samarbete (LIPS), 10 § lagen om Schengens informationssystem, 5 kap. 1 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål (LIRB), 4 kap. 2 § lagen om internationellt tullsamarbete och 5 § lagen om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar. Enligt dessa bestämmelser ska svenska myndigheter alltid följa de villkor som annan

stat ställt upp för användningen av de uppgifter som lämnats. Villkoren gäller inte bara för den myndighet som tog emot informationen, utan även för alla andra svenska myndigheter som får tillgång till denna. Detta innebär bl.a. att det inte spelar någon roll om uppgifterna blir offentliga genom domstolsförfarande. De får ändå inte användas i strid med de villkor som ställts av den sändande staten (se JO 2007/08 s. 57).

Förekomsten av bestämmelser om användningsbegränsningar i rambeslutet väcker frågan hur den svenska lagstiftningen förhåller sig till åtagandena.

I 3 § LIPS finns en generell bestämmelse som gäller för alla svenska myndigheter. I den paragrafen föreskrivs att om en svensk myndighet har fått upplysningar eller bevismaterial från en annan stat för att användas i underrättelseverksamhet om brott eller vid utredning av brott med villkor som begränsar möjligheten att utnyttja materialet, ska den svenska myndigheten följa detta villkor oavsett vad som annars gäller. Bestämmelsen tillkom i samband med Sveriges anslutning till Schengen (prop. 1999/2000:64), men har sitt ursprung i den numera upphävda lagen (1991:435) med vissa bestämmelser om internationellt samarbete på brottmålsområdet. Bestämmelsen infördes för att göra det möjligt för svenska myndigheter att frångå myndighetens principiella skyldighet enligt svensk rätt att se till att frågor som uppkommer inom myndighetsområdet blir så utredda som deras beskaffenhet kräver (prop. 1990/91:131 s. 22).

I ärenden om rättslig hjälp finns en motsvarande bestämmelse om användningsbegränsning (5 kap. 1 § LIRB). Den bestämmelsen reglerar rättslig hjälp vid brottsutredning och lagföring men däremot inte underrättelseverksamhet, eftersom det ligger utanför lagens tillämpningsområde.

Bestämmelsen i 4 kap. 2 § lagen om internationellt tullsamarbete reglerar Tullverkets, polisens och Kustbevakningens samarbete och utbyte av uppgifter med utländska tullmyndigheter och medger användningsbegränsande villkor. Lagens tillämpningsområde omfattar både underrättelseverksamhet och brottsutredning.

De redovisade bestämmelserna kan inom ramen för respektive reglering tillämpas på användningsbegränsningar vid uppgiftsutbyte i underrättelseverksamhet eller vid utredning av brott (se prop. 2007/08:83 s. 41 ff.). Kravet i rambeslutet på en sådan reglering får därmed anses vara uppfyllt. För att få en mer överskådlig och lättillämpad reglering kan det dock vara lämpligt att i den nya författningen hänvisa till bestämmelserna om användningsbegränsningar i 3 § LIPS och i 4 kap. 2 § lagen om internationellt tullsamarbete.

En användningsbegränsning som en utländsk myndighet har ålagt en mottagande svensk myndighet hindrar inte att tillsynsorgan som JO, JK, Datainspektionen eller Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden tar del av och använder informationen i sin tillsyn och inte heller att rättsliga myndigheter gör detta som ett led i en motsvarande rättslig prövning som har stöd i lag.

5.9.2 Sekretess

Bedömning: Sekretesslagens bestämmelser tillgodoser kravet på sekretess för uppgifter som en behörig svensk myndighet mottar från en utländsk brottsbekämpande myndighet.

Enligt artikel 9 i rambeslutet är svenska brottsbekämpande myndigheter som tar emot information eller underrättelser från en annan stat skyldiga att säkerställa att sekretessbelagda uppgifter som tillhandahålls även fortsättningsvis skyddas av sekretess.

Skälen för bedömningen: Det är av stor betydelse för det mellanstatliga samarbetet att den utländska staten kan utgå från att sekretess gäller för den brottsutredande verksamheten och att de uppgifter som lämnas är skyddade. Utgångspunkten är att uppgifter från andra stater omfattas av samma sekretesskydd som svenska uppgifter (jfr t.ex. prop. 1999/2000:61 s. 168, prop. 1999/2000:122 s. 43 och prop. 2004/05:115 s. 79). Rambeslutet ger också uttryck för denna ståndpunkt genom att i artikel 9

föreskriva att uppgifter ska skyddas av sekretess både i den ansökande och i den anmodade staten.

Handlingar som överlämnas till en svensk myndighet blir som regel att betrakta som allmänna handlingar, om de enligt särskilda regler i 2 kap. tryckfrihetsförordningen är att anse som förvarade hos myndigheten. Detta gäller alltså även i fråga om sådan information som utbyts med stöd av rambeslutet. Begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar ska anges i en särskild lag eller, om så är lämpligare, i annan lag vartill den särskilda lagen hänvisar (2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen).

Av 1 kap. 4 § tredje stycket sekretesslagen följer att uppgifter som har hämtats in med stöd av lagen om internationellt polisiärt samarbete, lagen om internationell rättslig hjälp, lagen om internationellt tullsamarbete och lagen om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar omfattas av sekretess, om ett villkor om sekretess har ställts upp av den utländska myndigheten när uppgifterna lämnades över.

Dessutom kan sekretess gälla för en uppgift från en utländsk brottsbekämpande myndighet som flyter in i en svensk förundersökning eller som hänför sig till åklagarmyndighets, polismyndighets, Skatteverkets, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet i övrigt (5 kap. 1 § sekretesslagen). Samma sekretess gäller om en svensk utredning initieras på grund av de uppgifter som den utländska myndigheten lämnar. Även sekretess till skydd för den enskildes personliga och ekonomiska förhållanden i den brottsbekämpande verksamheten (9 kap. 17 § sekretesslagen) kan aktualiseras. Bestämmelsen i 2 kap. 1 § sekretesslagen, den s.k. utrikessekretessen, kan däremot endast aktualiseras i undantagsfall, eftersom det för sekretess krävs att röjande av uppgiften kan skada Sverige. Det fordras att en viss uppgifts konkreta innehåll eller i vissa fall dess art och anknytning till mellanfolklig eller annan internationell verksamhet medför att ett röjande av uppgiften kan skada landet (se RÅ 1988 ref. 42 och RÅ 2000 ref. 22). I något fall har emellertid uppgifter, bl.a. fotografier och namn på utredningsmän eller på s.k. informatörer, ansetts omfattas av sekretess både enligt 2 kap.

1 § och 5 kap. 1 § sekretesslagen (se bl.a. RÅ 83 Ab79 och RÅ 1994 not. 7). En viktig skillnad mellan dessa bestämmelser är att sekretessen i 5 kap. 1 § sekretesslagen inte kräver någon anknytning till ett konkret fall, utan omfattar de brottsbekämpande myndigheternas verksamhet generellt.

Som framgår av redovisningen av den nuvarande sekretessregleringen får åtagandena enligt rambeslutet anses vara uppfyllda.

5.10 Dataskydd

Bedömning: Den svenska dataskyddsregleringen uppfyller åtagandena i rambeslutet.

Enligt rambeslutet ska den information och de underrättelser som utbyts omfattas av nationella dataskyddsregler som säkerställer ett visst grundläggande skydd för behandlingen av personuppgifter (artikel 8). Skyddet ska motsvara åtagandena i Europarådets konvention av den 28 januari 1981 om skydd för enskilda vid automatisk behandling av personuppgifter (dataskyddskonventionen) och tilläggsprotokollet av den 8 november 2001 samt Europarådets rekommendation R (87) 15 om användningen av personuppgifter inom polisväsendet (artikel 8.2). Innehållet i dessa internationella överenskommelser beskrivs närmare i bl.a. Ds 2007:43 s. 72 ff. och Ds 2008:30 s. 31 ff.

I rambeslutet finns en särskild bestämmelse om hur mottagna uppgifter får databehandlas (artikel 8.3). Mottagen information och mottagna underrättelser får enbart behandlas i de syften för vilka uppgifterna har tillhandahållits eller för att förebygga ett omedelbart och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten. I annat fall krävs förhandstillstånd till behandlingen av personuppgifter från den medlemsstat som tillhandahållit informationen. Bestämmelsen ger uttryck för den s.k. finalitetsprincipen (jfr artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med av-

seende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter samt 9 § personuppgiftslagen).

Skälen för bedömningen: Personuppgifter som kan komma att översändas och tas emot av svenska myndigheter med stöd av rambeslutet omfattas för polisens del av bestämmelserna i polisdatalagen. För Tullverkets del gäller lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Motsvarande reglering för Kustbevakningen finns i förordningen (2003:188) om behandling av personuppgifter inom Kustbevakningen. I fråga om vissa uppgifter gäller specialregleringar, bl.a. lagen om belastningsregister och lagen om misstankeregister. Flera av de nu nämnda författningarna är föremål för översyn (se vidare bl.a. Ds 2007:43, SOU 2001:100, SOU 2006:18 och dir. 2007:126).

De allmänna skyddsreglerna i tillämpliga specialförfattningar har i tidigare lagstiftningsärenden ansetts leva upp till de krav som den internationella dataskyddsregleringen ställer och till vilka rambeslutet hänvisar (se t.ex. prop. 2007/08:132 s. 13 och prop. 1999/2000:64 s. 147 f.). Det finns inget skäl att nu göra en annan bedömning. Den svenska dataskyddsregleringen ger alltså redan det skydd som krävs i rambeslutet.

I de fall där en utländsk myndighet ställer upp särskilda villkor för personuppgiftsbehandlingen får det betraktas som ett sådant användningsbegränsande villkor som har behandlats i avsnitt 5.9.1.

Här bör också nämnas att det efter tillkomsten av rambeslutet om informationsutbyte har förhandlats fram ett förslag till rambeslut om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete (se Ds 2008:30). Det rambeslutet, som ännu inte har antagits, kommer att gälla för sådana uppgifter som omfattas av informationsutbytet enligt det nu aktuella rambeslutet. Detta innebär att alla medlemsstater på sikt kommer att ha samma grundläggande skydd för personuppgifter som behandlas inom ramen för polisiärt samarbete.

5.11 Övriga frågor

Bedömning: Rambeslutet i övrigt kräver inte några åtgärder.

Såväl i artikel 1.7 som i den inledande texten till rambeslutet (den s.k. preambeln) framhålls de rättigheter och skyldigheter som följer av Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Rambeslutet påverkar inte de skyldigheter som brottsbekämpande myndigheter har i detta avseende.

I artikel 6.1 föreskrivs att informations- och underrättelseutbytet får ske genom alla kanaler för internationellt brottsbekämpningssamarbete och att det språk som används ska vara samma som gäller för den kanal som utnyttjas. Enligt artikel 6.2 ska information och underrättelser även utbytas med Europol och Eurojust om informationsutbytet gäller brott eller brottslig verksamhet inom deras mandat (se avsnitten 3.3.2 och 3.3.3).

Skälen för bedömningen: Den svenska lagstiftningen uppfyller redan åtagandena i artikel 1.7.

Innehållet i artikel 6.1 är endast en erinran om att befintliga regler om kontaktvägar och former för informationsutbyte ska iakttas. Artikel 6.2 understryker att informations- och underrättelseutbytet med Europol och Eurojust ska fortgå oförändrat, även efter genomförandet av rambeslutet. Denna artikel kräver ingen särskild reglering.

6 Förklaringar till rambeslutet

Förslag: Sverige ska avge förklaringar

- enligt artikel 2 a att Rikspolisstyrelsen (utom Säkerhetspolisen), polismyndigheterna, Ekobrottsmyndigheten när den bedriver polisverksamhet, Tullverket och Kustbevakningen är behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt rambeslutet, och
- enligt artikel 6.1 till vilken kontaktpunkt brådskande framställningar ska sändas.

Enligt artikel 2 a ska varje medlemsstat senast den 18 december 2007 deponera en förklaring hos rådets generalsekretariat med uppgift om vilka myndigheter som omfattas av begreppet ”behörig brottsbekämpande myndighet”. Samtidigt ska i en förklaring anges till vilken svensk kontaktpunkt brådskande framställningar ska sändas (artikel 6.1). Några sådana förklaringar har ännu inte lämnats av Sverige, eftersom det har ansetts lämpligt att den frågan övervägs i samband med genomförandet av rambeslutet. Tiden för att avge förklaringar har förlängts till den 15 november 2008.

Slutligen ska Sverige också underrätta rådet och kommissionen om gällande bilaterala och multilaterala avtal och överenskommelser som ska fortsätta att tillämpas vid sidan av rambeslutet (artikel 12.6).

Skälen för förslaget: I avsnitt 5.3 har redovisats vilka myndigheter som bör pekats ut som ”behöriga brottsbekämpande myndigheter” enligt rambeslutet. En förklaring med det inne-

hållet bör alltså avges. Det innebär att Rikspolisstyrelsen (utom Säkerhetspolisen), polismyndigheterna, Ekobrottsmyndigheten när den bedriver polisverksamhet, Tullverket och Kustbevakningen ska pekats ut som ”behörig brottsbekämpande myndighet”.

Samtidigt med förklaringen enligt artikel 2 a ska även anges till vilken svensk kontaktpunkt en brådskande begäran om information eller underrättelser ska sändas. Rambeslutet medger att en eller flera kontaktpunkter utses.

För svenskt vidkommande får det anses naturligt att endast anmäla en nationell kontaktpunkt för brådskande framställningar. En sådan lösning kan inte bara förväntas bli den mest effektiva, utan står också bäst i överensstämmelse med hur Sverige har löst liknande frågor inom ramen för det internationella samarbetet. Rikspolisstyrelsen svarar i dag, genom Rikskriminalpolisen, för samordning bl.a. när det gäller polisens brottsbekämpning med internationell anknytning. Rikspolisstyrelsen svarar också för kontakter inom bl.a. Schengen och Sirene samt med Interpol och Europol.

Eftersom frågan om val av kontaktpunkt i stor utsträckning berör myndigheternas praktiska arbete, och inte påverkar innehållet i tillämpningsförfattningen, finns det inte skäl att här ta ställning i den frågan. Däremot bör påpekas att valet inte bara ska avspeglas i en förklaring till rådets generalsekretariat utan även i den utpekade myndighetens instruktion; jfr t.ex. 2 § andra stycket förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen angående Sirenekontoret.

Vilka multilaterala eller bilaterala avtal som tillämpas vid sidan av rambeslutet är en fråga som inte förutsätter någon författningsreglering. Det finns därför inget skäl att ta upp den här.

7 Ikraftträdande

Förslag: Förordningen bör träda i kraft så snart som möjligt.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 11 och rättelsen till rådets rambeslut (EGT L 75, 15.3.2007, s. 26) ska medlemsstaterna ha genomfört rambeslutet före den 19 december 2008.

De regler som behövs för genomförandet ska ges i förordning och ersätter inte någon tidigare reglering. Det ankommer på regeringen att, med beaktande av genomförandetiden, bestämma den närmare tidpunkten för ikraftträdandet. Ett snabbt ikraftträdande är angeläget.

8 Ekonomiska konsekvenser

Bedömning: De eventuella merkostnader som kan uppstå för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna med anledning av genomförandet av rambeslutet ska finansieras inom befintliga anslag.

Skälen för bedömningen: Syftet med rambeslutet är att effektivisera och förenkla informationsutbytet mellan medlemsstaternas behöriga brottsbekämpande myndigheter. Avsikten är alltså att underlätta och förenkla arbetet för de myndigheter som är involverade. Rambeslutet innebär bättre möjligheter att utbyta information inom framför allt underrättelseverksamheten, som är ett relativt sett begränsat område av det brottsbekämpande samarbetet.

En effekt av rambeslutet bör bli att förfrågningarna till svenska myndigheter ökar, samtidigt som svenska myndigheter begär information från andra medlemsstater i fler fall än i dag. När svenska myndigheter i ökad utsträckning ska tillhandahålla information eller underrättelser uppkommer ett visst merarbete. Detta bör emellertid bli mycket begränsat, eftersom skyldigheten enbart omfattar information som är direkt tillgänglig i register eller på annat sätt. Merarbetet uppvägs dessutom av att de svenska myndigheternas möjligheter att snabbt få svar på sina förfrågningar till myndigheter i andra medlemsstater förbättras avsevärt. Initialt kan det behövas vissa utbildningsinsatser, men dessa kan förväntas bli begränsade. Sammantaget görs därför bedömningen att genomförandet av rambeslutet endast medför

marginella kostnadsökningar som kan finansieras inom befintliga anslag.

Informationsrambeslutet

(Rättsakter som antagits med tillämpning av avdelning VI i fördraget om Europeiska unionen)

RÅDETS RAMBESLUT 2006/960/RIF

av den 18 december 2006

om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 30.1 a och b samt artikel 34.2 b,

med beaktande av Konungariket Sveriges initiativ,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande, och

av följande skäl:

- (1) Ett av Europeiska unionens centrala mål är att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.
- (2) Detta mål skall uppnås genom förebyggande och bekämpande av brottslighet genom närmare samarbete mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter, med iakttagande av de principer och regler om mänskliga rättigheter, grundläggande friheter och rättsstatsprincipen som unionen grundar sig på och som är gemensamma för medlemsstaterna.
- (3) Utbyte av information och underrättelser som rör brott och brottslig verksamhet är grunden för samarbetet på brottsbekämpningsområdet inom unionen, vilket tjänar det övergripande syftet att förbättra säkerheten för unionens medborgare.
- (4) Att på ett tidigt stadium få tillgång till korrekta och aktuella informationer och underrättelser är av avgörande betydelse för att brottsbekämpande myndigheter framgångsrikt skall kunna upptäcka, förebygga och utreda brott eller brottslig verksamhet, särskilt inom ett område där kontrollen av de inre gränserna slopats. Eftersom brottslingar bedriver sin verksamhet i det fördolda krävs det övervakning, och information om dem behöver kunna utbytas synnerligen snabbt.
- (5) Det är viktigt att se på brottsbekämpande myndigheters möjligheter att få tillgång till information och underrättelser om grova brott och terroristdåd från andra medlemsstater på ett övergripande sätt och inte inrikta sig på skillnader i fråga om brottstyper eller uppdelning av befogenheter mellan brottsbekämpande och rättsliga myndigheter.
- (6) För närvarande lägger formella förfaranden, administrativa strukturer och juridiska hinder i medlemsstaternas lagstiftning hinder i vägen för ett effektivt och snabbt informations- och underrättelseutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter. Detta förhållande är oacceptabelt för medborgarna i Europeiska unionen och det krävs därför större säkerhet och effektivare brottsbekämpning samtidigt som de mänskliga rättigheterna värnas.
- (7) Brottsbekämpande myndigheter måste kunna begära och få information och underrättelser från andra medlemsstater under olika faser av en utredning, alltifrån insamlandet av kriminalunderrättelser till brottsutredningen. Medlemsstaternas system skiljer sig åt i detta avseende och rambeslutet går inte ut på att ändra dessa system. Rambeslutets syfte är dock att för viss information och vissa slag av underrättelser säkerställa att viss information av avgörande betydelse för brottsbekämpande myndigheter snabbt kan utbytas inom unionen.
- (8) Avsaknaden av en gemensam rättslig ram för effektivt och snabbt informations- och underrättelseutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter är en brist som måste avhjälpas. Europeiska unionens råd finner det därför nödvändigt att anta ett rättsligt bindande instrument om förenklat informations- och underrättelseutbyte. Detta rambeslut bör inte påverka befintliga eller framtida instrument som gör det möjligt att utvidga målen för detta rambeslut eller underlätta förfarandena för utbyte av information och underrättelser, exempelvis konventionen av den 18 december 1997 upprättad på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar ⁽¹⁾.
- (9) När det gäller genomförandet av informationsutbytet påverkar inte detta rambeslut väsentliga nationella säkerhetsintressen, och det äventyrar inte heller pågående utredningar eller enskilda personers säkerhet, eller särskild underrättelseverksamhet som gäller statens säkerhet.

⁽¹⁾ EGT C 24, 23.1.1998, s. 2.

(10) Det är viktigt att främja informationsutbyte i så stor omfattning som möjligt, i synnerhet när det gäller brott med direkt eller indirekt koppling till organiserad brottslighet eller terrorism, och på ett sätt som inte sänker den samarbetsnivå som krävs mellan medlemsstaterna enligt nuvarande överenskommelser.

(11) När det gäller medlemsstaternas gemensamma intresse av att bekämpa gränsöverskridande brottslighet måste man finna en lämplig avvägning mellan ett snabbt och effektivt samarbete inom brottsbekämpningen och överenskomna principer och bestämmelser i fråga om dataskydd samt de grundläggande friheterna och de mänskliga fri- och rättigheterna.

(12) I det uttalande om bekämpande av terrorism som Europeiska rådet antog vid sitt möte den 25 mars 2004 uppmanas rådet av Europeiska rådet att undersöka åtgärder för förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter.

(13) När det gäller Island och Norge utgör detta rambeslut en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som faller inom det område som avses i artikel 1 i rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽¹⁾. De förfaranden som föreskrivs i det avtalet har följts i fråga om rambeslutet.

(14) När det gäller Schweiz utgör detta rambeslut, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som faller inom det område som avses i artikel 1.H i beslut 1999/437/EG, jämförd med artikel 4.1 i rådets beslut 2004/860/EG av den 25 oktober 2004 om undertecknande på Europeiska gemenskapens vägnar och provisorisk tillämpning av vissa bestämmelser i det avtalet⁽²⁾, och med artikel 4.1 i rådets beslut 2004/849/EG av den 25 oktober 2004 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar och provisorisk tillämpning av vissa bestämmelser i det avtalet⁽³⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Detta rambeslut syftar till att fastställa bestämmelser enligt vilka medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter effektivt och snabbt kan utbyta befintlig information och befintliga underrättelser för genomförandet av brottsutredningar eller kriminalunderrättelseverksamhet.

2. Detta rambeslut skall inte påverka bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser mellan medlemsstaterna och tredjeländer eller Europeiska unionens rättsakter om ömsesidig rättslig hjälp eller ömsesidigt erkännande av domar i brottmål, inbegripet eventuella villkor som tredjeländer fastställer för användningen av information när den väl tillhandahållits.

3. Detta rambeslut omfattar all information och/eller alla underrättelser enligt artikel 2 d. Det ålägger inte medlemsstaterna att samla in och lagra information och underrättelser i syfte att dessa skall kunna tillhandahållas de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater.

4. Rambeslutet ålägger inte medlemsstaterna att lämna information och underrättelser som skall användas som bevis inför en rättslig myndighet och ger dem inte heller rätt att använda sådan information eller sådana underrättelser för detta ändamål. Om en medlemsstat har inhämtat information eller underrättelser i enlighet med detta rambeslut och önskar använda dessa som bevis inför en rättslig myndighet, måste den utverka samtycke från den medlemsstat som lämnat informationen eller underrättelserna, i förekommande fall enligt den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som har tillhandahållit informationen eller underrättelserna genom att använda gällande instrument för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna. Ett sådant samtycke krävs inte om den anmodade medlemsstaten redan har gett sitt samtycke till att informationen eller underrättelserna får användas som bevis då informationen eller underrättelserna överlämnas.

5. Detta rambeslut medför ingen skyldighet att inhämta någon slags information eller några slags underrättelser genom tvångsåtgärder, vilka definieras i enlighet med nationell lagstiftning i den medlemsstat som mottar en begäran om information eller underrättelser.

⁽¹⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽²⁾ EUT L 370, 17.12.2004, s. 78.

⁽³⁾ EUT L 368, 15.12.2004, s. 26.

6. Medlemsstaterna skall, om deras nationella lagstiftning tillåter det, tillhandahålla sådan information eller sådana underrättelser som tidigare inhämtats genom tvångsåtgärder.

7. Detta rambeslut skall inte ändra skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna enligt artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen, och inga skyldigheter som åligger brottsbekämpande myndigheter i detta avseende skall påverkas.

Artikel 2

Definitioner

I detta rambeslut gäller följande definitioner:

- a) *behörig brottsbekämpande myndighet*: en nationell polismyndighet, tullmyndighet eller annan myndighet som enligt nationell lagstiftning har behörighet att upptäcka, förebygga och utreda brott eller brottslig verksamhet och utöva myndighetsutövning samt i samband härmed vidta tvångsåtgärder. Organ eller enheter som arbetar särskilt med nationella säkerhetsfrågor omfattas inte av begreppet "behörig brottsbekämpande myndighet". Varje medlemsstat skall senast den 18 december 2007, i en förklaring som deponeras hos rådets generalsekretariat, ange vilka myndigheter som omfattas av begreppet "behörig brottsbekämpande myndighet". En sådan förklaring får ändras när som helst.
- b) *brottsutredning*: ett skede i förfarandet inom vilket behöriga brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter, inbegripet allmänna åklagare, vidtar åtgärder för att fastställa och kartlägga sakförhållanden, misstänkta personer samt omständigheter i samband med en eller flera konstaterade konkreta brottsliga handlingar.
- c) *kriminalunderrättelseverksamhet*: ett skede i förfarandet som ännu inte nått stadiet brottsutredning, inom vilket en behörig brottsbekämpande myndighet enligt nationell lagstiftning har rätt att inhämta, behandla och analysera information om brott eller brottslig verksamhet för att fastställa om en konkret brottslig handling har begåtts eller kan komma att begås.
- d) information och/eller underrättelser:
  - i) all slags information eller data som innehas av brottsbekämpande myndigheter,

- ii) all slags information eller data som innehas av offentliga myndigheter eller privata organ och som är tillgängliga för de brottsbekämpande myndigheterna utan att de vidtar tvångsåtgärder i enlighet med artikel 1.5.

e) *brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder* ⁽¹⁾ (*nedan kallat "brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF"*): brott enligt nationell lagstiftning som motsvarar eller är likvärdiga de brott som avses i den bestämmelsen.

AVDELNING II

INFORMATION- OCH UNDERRÄTTELSEUTBYTE

Artikel 3

Tillhandahållande av information och underrättelser

1. Medlemsstaterna skall se till att information och underrättelser kan lämnas till behöriga brottsbekämpande myndigheter i övriga medlemsstater i överensstämmelse med detta rambeslut.
2. Information och underrättelser skall tillhandahållas på begäran av en behörig brottsbekämpande myndighet som handlar inom ramen för de befogenheter som fastställts i den nationella lagstiftningen och som genomför en brottsutredning eller en kriminalunderrättelseverksamhet.
3. Medlemsstaterna skall se till att villkoren för att förse de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater med information och underrättelser inte är strängare än de som tillämpas på nationell nivå för tillhandahållande av och begäran om information och underrättelser. Särskilt får en medlemsstat inte kräva rättslig överenskommelse eller tillstånd för utbyte mellan sin behöriga brottsbekämpande myndighet och en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat av sådan information eller sådana underrättelser som vid ett internt förfarande kan erhållas av den anmodade behöriga brottsbekämpande myndigheten utan ett sådant avtal eller tillstånd.
4. Om den anmodade behöriga brottsbekämpande myndigheten enligt sin nationella lagstiftning endast kan få tillträde till den begärda informationen eller de begärda underrättelserna efter avtal med eller tillstånd av en rättslig myndighet, skall den anmodade behöriga brottsbekämpande myndigheten vara skyldig att av den behöriga rättsliga myndigheten begära att avtal träffas eller tillstånd ges om tillgång till och utbyte av den efterfrågade informationen. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 10.1 och 10.2 skall den behöriga rättsliga myndigheten i den anmodade medlemsstaten tillämpa samma regler för sitt beslut som i ett rent inhemskt fall.

5. Om den begärda informationen eller de begärda underrättelserna har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland och omfattas av en specialitetsprincip, kan de överlämnas till den behöriga brottsbekämpande myndigheten i en annan medlemsstat endast om den medlemsstat eller det tredjeland som lämnade informationen eller underrättelserna samtycker till detta.

Artikel 4

Tidsfrister för tillhandahållandet av information och underrättelser

1. Medlemsstaterna skall se till att de har rutiner på plats så att de inom högst åtta timmar kan besvara en brådskande begäran om information och underrättelser beträffande de brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF, om den begärda informationen eller de begärda underrättelserna finns tillgängliga i en databas till vilken en brottsbekämpande myndighet har direkt åtkomst.

2. Om den anmodade behöriga brottsbekämpande myndigheten inte kan svara inom åtta timmar, skall den ange skälen till detta i formuläret i bilaga A. Om det skulle innebära alltför stor arbetsbelastning för den anmodade brottsbekämpande myndigheten att lämna den begärda informationen eller de begärda underrättelserna inom åtta timmar får den skjuta upp tillhandahållandet av informationen eller underrättelserna. Den anmodade brottsbekämpande myndigheten skall då omedelbart underrätta den ansökande brottsbekämpande myndigheten om detta och lämna den begärda informationen eller de begärda underrättelserna så snart som möjligt, dock senast inom tre dagar. Användningen av bestämmelserna i denna punkt skall ses över senast den 19 December 2009.

3. I icke-brådskande fall skall medlemsstaterna se till att framställningar om information och underrättelser om brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF besvaras inom en vecka, om den begärda informationen eller de begärda underrättelserna finns tillgängliga i en databas till vilken en brottsbekämpande myndighet har direkt åtkomst. Om den anmodade behöriga brottsbekämpande myndigheten inte kan svara inom en vecka, skall den ange skälen till detta i formuläret i bilaga A.

4. I alla övriga fall skall medlemsstaterna se till att den begärda informationen överlämnas till den ansökande behöriga brottsbekämpande myndigheten inom 14 dagar. Om den anmodade behöriga brottsbekämpande myndigheten inte kan svara inom 14 dagar, skall den ange skälen till detta i formuläret i bilaga A.

Artikel 5

Begäran om information och underrättelser

1. Information och underrättelser kan begäras i syfte att upptäcka, förebygga eller utreda ett brott om det finns sakliga skäl att förmoda att den berörda informationen eller de berörda underrättelserna finns tillgängliga i en annan medlemsstat. I begäran skall dessa sakliga skäl anges liksom i vilket syfte informationen och underrättelserna begärs; sambandet mellan syftet och den person som informationen och underrättelserna gäller skall också förklaras.

2. Den ansökande behöriga brottsbekämpande myndigheten skall avhålla sig från att begära mer information eller fler underrättelser och från att fastställa snävare tidsfrister än nödvändigt för syftet med begäran.

3. En begäran om information eller underrättelser skall innehålla minst de uppgifter som anges i bilaga B.

Artikel 6

Kommunikationskanaler och språk

1. Informations- och underrättelseutbyte enligt detta rambeslut får äga rum genom alla befintliga kanaler för internationellt brottsbekämpningssamarbete. Det språk som används för begäran och informationsutbytet skall vara det som gäller för den kanal som används. När medlemsstaterna avger sina förklaringar i enlighet med artikel 2 a skall de också till rådets generalsekretariat lämna uppgifter om de kontakter till vilka framställningar kan sändas i brådskande fall. Dessa uppgifter får ändras när som helst. Rådets generalsekretariat skall meddela medlemsstaterna och kommissionen de förklaringar som inkommer.

2. Information eller underrättelser skall även utbytas med Europol i enlighet med den konvention som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen om upprättandet av en europeisk polisbyrå (Europolkonventionen) ⁽¹⁾ och med Eurojust i enlighet med rådets beslut 2002/187/RIF av den 28 februari 2002 om inrättande av Eurojust för att stärka kampen mot grov brottslighet ⁽²⁾, förutsatt att utbytet gäller ett brott eller en brottslig verksamhet inom deras mandat.

⁽¹⁾ EGT C 316, 27.11.1995, s. 2. Konventionen senast ändrad genom det protokoll som upprättats på grundval av artikel 43.1 i Europolkonventionen (EUT C 2, 6.1.2004, s. 3).

⁽²⁾ EUT L 63, 6.3.2002, s. 1. Beslutet senast ändrat genom beslut 2003/659/RIF (EUT L 245, 29.9.2003, s. 44).

Artikel 7

Spontant informations- och underrättelseutbyte

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10 skall de behöriga brottsbekämpande myndigheterna, utan att det är nödvändigt med en anmodan, till behöriga brottsbekämpande myndigheter i andra berörda medlemsstater lämna information och underrättelser i de fall där det finns sakliga skäl att förmoda att informationen och underrättelserna kan bidra till att upptäcka, förebygga eller utreda brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF. De närmare villkoren för detta spontana informationsutbyte skall regleras i den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som tillhandahåller informationen.

2. Tillhandahållandet av information och underrättelser skall begränsas till vad som anses relevant och nödvändigt för att kunna upptäcka, förebygga eller utreda det aktuella brottet eller den aktuella brottsliga verksamheten.

Artikel 8

Dataskydd

1. Varje medlemsstat skall se till att de fastställda regler för dataskydd som gäller användning av de kommunikationskanaler som avses i artikel 6.1 tillämpas även inom det förfarande för informations- och underrättelseutbyte som föreskrivs i detta rambeslut.

2. Användningen av information och underrättelser som har utbytt direkt eller bilateralt i enlighet med detta rambeslut skall uppfylla nationella bestämmelser för dataskydd i den mottagande medlemsstaten, där informationen och underrättelserna skall omfattas av samma regler om dataskydd som om de samlats in i den mottagande medlemsstaten. De personuppgifter som behandlas i samband med genomförandet av detta rambeslut skall skyddas i enlighet med Europarådets konvention av den 28 januari 1981 om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter och, för de medlemsstater som har ratificerat det, tilläggsprotokollet av den 8 november 2001 om tillsynsmyndigheter och gränsöverskridande flöden av personuppgifter. Principerna i Europarådets rekommendation R(87) 15 om användningen av personuppgifter inom polisväsendet bör också beaktas när brottsbekämpande myndigheter behandlar personuppgifter som inhämtats i enlighet med detta rambeslut.

3. Information och underrättelser som lämnats enligt detta rambeslut får användas av de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i den medlemsstat som har mottagit dem enbart i de syften för vilka de har tillhandahållits i enlighet med detta rambeslut eller för att förebygga ett omedelbart och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten; databehandling i andra syften skall endast vara tillåten med förhandstillstånd från den medlemsstat som överfört informationen och i enlighet med den nationella lagstiftningen i den mottagande medlemsstaten. Tillståndet kan beviljas om den nationella lagstiftningen i den stat som överfört informationen tillåter detta.

4. När information och underrättelser lämnas i enlighet med detta rambeslut får den behöriga brottsbekämpande myndighet som tillhandahåller information ställa villkor, i enlighet med sin nationella lagstiftning, för den mottagande behöriga brottsbekämpande myndighetens användning av informationen och underrättelserna. Villkor får även ställas när det gäller rapportering av resultatet av den brottsutredning eller kriminalunderrättelseverksamhet som föranledde informations- och underrättelseutbytet. Den mottagande behöriga brottsbekämpande myndigheten skall vara bunden av sådana villkor förutom i de särskilda fall då den nationella lagstiftningen kräver att man gör avsteg från användningsrestriktionerna till förmån för rättsliga myndigheter, lagstiftande organ eller alla andra självständiga instanser som upprättats genom lag och som ansvarar för tillsynen av de behöriga brottsbekämpande myndigheterna. I sådana fall får informationen och underrättelserna användas endast efter samråd med den stat som överfört informationen, vars intressen och uppfattning i möjligaste mån måste beaktas. Den mottagande medlemsstaten kan i särskilda fall anmodas av den medlemsstat som överfört informationen att informera om användningen och den vidare behandlingen av den överförda informationen och de överförda underrättelserna.

Artikel 9

Sekretess

De behöriga brottsbekämpande myndigheterna skall i varje enskilt fall av informations- och underrättelseutbyte vederbörligen beakta kraven på utredningssekretess. De behöriga brottsbekämpande myndigheterna skall därför, i enlighet med den nationella lagstiftningen, säkerställa sekretessen för all överlämnad information och alla överlämnade underrättelser som har sekretessbelagts.

Artikel 10

Skäl till att vägra att lämna information eller underrättelser

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3.3, får en behörig brottsbekämpande myndighet vägra att lämna information eller underrättelser endast om det finns sakliga skäl att anta att tillhandahållandet av informationen eller underrättelserna skulle kunna

a) skada väsentliga nationella säkerhetsintressen i den anmodade medlemsstaten,

b) äventyra resultatet av en pågående utredning eller en kriminalunderrättelseverksamhet, eller enskilda personers säkerhet,

eller

c) vara uppenbart oproportionerligt eller irrelevant för de syften för vilka det begärdes.

2. Om begäran gäller ett brott där påföljden enligt den anmodade medlemsstatens lagstiftning är ett års fängelse eller mindre, får den behöriga brottsbekämpande myndigheten vägra att tillhandahålla den begärda informationen och de begärda underrättelserna.

3. Den behöriga brottsbekämpande myndigheten skall vägra att lämna information eller underrättelser om den behöriga rättsliga myndigheten inte har gett tillstånd till tillträde till och utbyte av den begärda informationen i enlighet med artikel 3.4.

AVDELNING III

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 11

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta rambeslut före den 19 December 2006.

2. Medlemsstaterna skall till rådets generalsekretariat och till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning. På grundval av denna och annan information som medlemsstaterna har lämnat på begäran skall kommissionen före den 19 December 2006 överlämna en rapport till rådet om rambeslutets tillämpning. Rådet skall för den 19 December 2006 bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har följt bestämmelserna i detta rambeslut.

Artikel 12

Förhållandet till andra instrument

1. I den mån bestämmelserna i artikel 39.1, 39.2 och 39.3 och artikel 46 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet ⁽¹⁾ gäller informations- och underrättelseutbyte för genomförandet av brottsutredningar eller kriminalunderrättelseverksamhet enligt bestämmelserna i detta rambeslut, skall de ersättas av bestämmelserna i detta rambeslut.

2. Verkställande Schengenkommitténs beslut av den 16 december 1998 om gränsöverskridande polissamarbete för att förhindra och upptäcka brottsliga handlingar (SCH/Com-ex (98) 51 rev 3) ⁽²⁾ och av den 28 april 1999 om förbättring av polissamarbetet för att förhindra och upptäcka brottsliga handlingar (SCH/Com-ex (99) 18) ⁽³⁾ skall upphöra att gälla.

3. Medlemsstaterna får fortsätta att tillämpa bilaterala eller multilaterala avtal eller andra överenskommelser som är i kraft när detta rambeslut antas, förutsatt att dessa avtal eller överenskommelser gör det möjligt att utvidga målen för detta rambeslut och att de bidrar till att ytterligare förenkla och underlätta de förfaranden för informations- och underrättelseutbyte som omfattas av detta rambeslut.

4. Medlemsstaterna får ingå eller låta träda i kraft bilaterala eller multilaterala avtal eller andra överenskommelser efter det att detta rambeslut har trätt i kraft, förutsatt att dessa avtal eller överenskommelser gör det möjligt att utvidga målen för detta rambeslut och att de bidrar till att ytterligare förenkla och underlätta de förfaranden för informations- och underrättelseutbyte som omfattas av detta rambeslut.

5. De avtal och överenskommelser som avses i punkterna 3 och 4 får under inga omständigheter påverka förbindelserna med de medlemsstater som inte är parter i dem.

⁽¹⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 19. Konventionen senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1160/2005 (EUT L 191, 22.7.2005, s. 18).

⁽²⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 407.

⁽³⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 421.

6. Medlemsstaterna skall senast den 19 December 2006 underrätta rådet och kommissionen om sådana gällande avtal och överenskommelser som avses i punkt 3 och som de vill fortsätta att tillämpa.

7. Medlemsstaterna skall också underrätta rådet och kommissionen om sådana eventuella nya avtal eller överenskommelser som avses i punkt 4 inom tre månader från undertecknandet eller ikraftträdandet av de instrument som redan hade undertecknats före antagandet av detta rambeslut.

Artikel 13

Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 18 december 2006.

På rådets vägnar
Ordförande
J.-E. ENESTAM

BILAGA A

UTBYTTE AV INFORMATION ENLIGT RÅDETS RAMBESLUT 2006/960/RIF FORMULÄR SOM SKALL ANVÄNDAS AV DEN ANMODADE MEDLEMSSTATEN VID ÖVERLÄMNANDE AV INFORMATION/FÖRSENING/VÅGRAN ATT LÄMNA INFORMATION

Detta formulär skall användas för att överlämna begärd information och/eller begärda underrättelser och för att underrätta den ansökande myndigheten om att den normala tidsfristen inte kan respekteras, om behovet av att hänskjuta begäran till en rättslig myndighet eller om vägran att överlämna den begärda informationen.

Formuläret kan användas vid mer än ett tillfälle under förfarandet (t.ex. i det fall då en begäran först måste hänskjutas till en rättslig myndighet och det vid ett senare tillfälle visar sig nödvändigt att vägra verkställa begäran).

Anmodad myndighet (namn, adress, telefon, fax, e-post, medlemsstat)	
Uppgift om handläggande tjänsteman (valfri uppgift)	
Referensnummer för detta svar	
Datum och referensnummer för tidigare svar	
Svar till följande ansökande myndighet	
Datum och tid för begäran	
Referensnummer för denna begäran	

Normal tidsfrist enligt artikel 4 i rambeslut 2006/960/RIF	
Brottet omfattas av artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF	Brådskande begäran → ☐ 8 timmar
och den begärda informationen eller de begärda underrättelserna finns tillgängliga i en databas till vilken en brottsbekämpande myndighet i den anmodade medlemsstaten har direkt åtkomst.	Icke brådskande begäran → ☐ 1 vecka
Övriga fall	→ ☐ 14 dagar

Utbyte av information enligt rådets rambeslut 2006/960/RIF: Lämnade informationer och underrättelser	
1. Informationen eller underrättelserna	
☐ får endast användas för de syften för vilka de har tillhandahållits eller för att förebygga ett omedelbart och allvarligt hot mot allmän säkerhet	
☐ får också användas för andra syften på följande villkor (valfri uppgift):	
2. Källans tillförlitlighet	
☐ Tillförlitlig	
☐ I allmänhet tillförlitlig	
☐ Ej tillförlitlig	
☐ Kan inte bedömas	
3. Informationens eller underrättelsernas riktighet	
☐ Säkra	
☐ Fastställda av källan	
☐ Bekräftade rykten	
☐ Ej bekräftade rykten	

4. Resultatet av brottsutredningen eller kriminalunderrättelseverksamheten inom vilken informationsutbytet har ägt rum måste rapporteras till den överförande myndigheten

Nej
 Ja

5. Vid spontant utbyte, anledning att tro att informationen eller underrättelserna skulle kunna bidra till upptäckt, förebyggandet eller utredning av brott som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF:

DRÖJSMÅL – Begäran kan inte besvaras inom den angivna tiden enligt artikel 4 i rambeslut 2006/960/RIF

Information eller underrättelser kan inte lämnas inom den angivna tiden av följande skäl:

De förväntas kunna lämnas inom

1 dag   2 dagar   3 dagar
 ... veckor
 1 månad

Tillstånd har begärts hos en rättslig myndighet. Förfarandet för att bevilja/vägra tillstånd förväntas ta ... veckor.

VÄGRAN – Denna information eller dessa underrättelser

kan inte tillhandahållas eller begäras på nationell nivå
 kan inte tillhandahållas av ett eller flera av följande skäl:

A – Skäl som hänför sig till rättslig kontroll som förhindrar överlämnandet eller kräver ett förfarande med ömsesidig rättslig hjälp

Den behöriga rättsliga myndigheten har inte beviljat tillgång till och utbyte av information eller underrättelser.

Den begärda informationen eller de begärda underrättelserna har tidigare erhållits genom tvångsåtgärder och deras tillhandahållande är inte tillåtet enligt nationell lagstiftning.

Informationen eller underrättelserna innehas inte av

- brottsbekämpande myndigheter, eller
- offentliga myndigheter eller privata organ på ett sätt som gör att de är tillgängliga för de brottsbekämpande myndigheterna utan tvångsåtgärder.

B – Tillhandahållande av den begärda informationen eller de begärda underrättelserna skulle skada väsentliga nationella säkerhetsintressen eller äventyra resultatet av en pågående utredning, en underrättelseoperation avseende ett brott eller enskilda personers säkerhet eller skulle vara uppenbart oproportionerligt eller irrelevant för de syften för vilka de begärdes.

När A eller B anges, var vänlig uppge, om det bedöms nödvändigt, ytterligare information eller orsaken till vägran (valfri uppgift):

D – Den anmodade myndigheten har beslutat att vägra verkställighet, eftersom begäran enligt den anmodade medlemsstatens lagstiftning gäller följande brott (typ av brott och brottsrubricering skall anges) ....., där påföljd är högst ett års fängelse.

E – Den begärda informationen eller de begärda underrättelserna är inte tillgängliga.

F – Den begärda informationen eller de begärda underrättelserna har erhållits från en annan medlemsstat eller från ett tredjeland och omfattas av en specialitetsprincip och staten har inte samtyckt till att överlämna denna information eller dessa underrättelser.

BILAGA B

UTBYTE AV INFORMATION ENLIGT RÅDETS RAMBESLUT 2006/960/RIF FORMULÄR FÖR BEGÄRAN OM
INFORMATION OCH UNDERRÄTTELSE FÖR DEN ANSÖKANDE MEDLEMSSTATENS RÅKNING

Detta formulär skall användas vid begäran om information och underrättelser enligt rådets rambeslut 2006/960/RIF.

I – Administrativa uppgifter

Ansökande myndighet (namn, adress, telefon, fax, e-post, medlemsstat)	
Uppgift om handläggande tjänsteman (valfri uppgift)	
Till följande medlemsstat	
Datum och tid för denna begäran	
Referensnummer för denna begäran	

Tidigare framställningar				
☐ Detta är den första framställningen i ärendet				
☐ Denna framställning föregås av tidigare framställningar i samma ärende				
Tidigare framställning(ar)			Svar	
	Datum	Referensnummer (i den ansökande staten)	Datum	Referensnummer (i den anmodade staten)
1.				
2.				
3.				
4.				

Om begäran sänds till mer än en myndighet i den anmodade staten, var vänlig ange vilka av följande kanaler som använts:	
☐ Nationell enhet/ Europol-sambandsman	☐ För kännedom ☐ För verkställighet
☐ Interpols nationella centrala byrå	☐ För kännedom ☐ För verkställighet
☐ Sirene	☐ För kännedom ☐ För verkställighet
☐ Sambandsman	☐ För kännedom ☐ För verkställighet
☐ Annan (ange vilken):	☐ För kännedom ☐ För verkställighet
Om samma begäran sänds till en annan medlemsstat, var vänlig ange till vilken samt vilken kanal som använts (valfri uppgift)	

II – Tidsfrister

Påminnelse: tidsfrister enligt artikel 4 i rambeslut 2006/960/RIF

A – Brottet omfattas av artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF

och

de begärda informationerna eller underrättelserna finns tillgängliga i en databas till vilken en brottsbekämpande myndighet har direkt åtkomst.

→ Brådskande → Tidsfrist: 8 timmar med möjlighet till förlängning

→ Icke brådskande → Tidsfrist: 1 vecka

B – I övriga fall: Tidsfrist: 14 dagar

☐ Brådskande
☐ ICKE brådskande
Skäl för brådskan (t.ex. misstänkta kvarhålls, målet måste upp i domstol före ett särskilt datum):
Begärd information eller begärda underrättelser

Typ av brott eller brottslig verksamhet under utredning
Beskrivning av omständigheterna vid förövandet av brottet/brotten, inklusive tid, plats och i vilken omfattning den person om vilken information eller underrättelser begärs deltog i brottet/brotten:

Typ av brott

A – Enligt artikel 4.1 och 4.3 i rådets rambeslut 2006/960/RIF

A.1 Brottet kan leda till ett maximalt frihetsberövande på minst tre år i den ansökande medlemstaten

OCH

A.2 Brottet faller under en (eller flera) av följande brottstyper:

☐ Deltagande i en kriminell organisation ☐ Terrorism ☐ Människohandel ☐ Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi ☐ Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen ☐ Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen ☐ Korruption ☐ Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen ☐ Organiserad stöld eller väpnat rån Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk ☐ Svindleri ☐ Beskyddarverksamhet och utpressning ☐ Förfalskning och piratkopiering ☐ Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar ☐ Förfalskning av betalningsmedel ☐ Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxsubstanter	☐ Penningtvätt ☐ Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron ☐ IT-brottslighet ☐ Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter ☐ Hjälptill olovlig inresa och olovlig vistelse ☐ Mord och grov misshandel ☐ Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader ☐ Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan ☐ Rasism och främlingsfientlighet ☐ Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen ☐ Handel med stulna fordon ☐ Våldtäkt ☐ Mordbrand ☐ Brottsomfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet ☐ Kapning av flygplan eller fartyg ☐ Sabotage

→ Brottet omfattas därför av artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF. Artiklarna 4.1 (brådskanfall) och 4.3 (icke-brådskanfall) i rambeslut 2006/960/RIF skall därför tillämpas för de tidsfrister som skall respekteras för besvarande av denna begäran.

Eller

- B – Brottet/brotten omfattas inte av förteckningen under A. I detta fall beskrivning av brottet/brotten:

Syftet med begäran om information eller underrättelser**Samband mellan syftet med begäran om informationen eller underrättelserna och den person som informationen och underrättelserna gäller****Identitet (om känd) för den/de person(er) som i första hand omfattas av den brottsutredning eller den underrättelseoperation som ligger till grund för begäran om informationen eller underrättelserna****Skäl till att anta att informationen eller underrättelserna finns i den anmodade medlemsstaten****Begränsad användning av informationen i denna begäran för annat än de syften för vilka den har tillhandhållits eller för att förebygga ett omedelbart och allvarligt hot mot allmän säkerhet**

- Användning tillåten
- Användning tillåten, men informationslämnaren anges inte
- Får ej användas utan att informationslämnaren gett sitt tillstånd
- Får ej användas

Rättelse till informationsrambeslutet

RÄTTELSE

Rättelse till rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater

(Europeiska unionens officiella tidning L 386 av den 29 december 2006)

På sidan 94, artikel 11.1, skall det

i stället för: "... följa bestämmelserna i detta rambeslut före den 19 December 2006."

vara: "följa bestämmelserna i detta rambeslut före den 19 december 2008."

På sidan 94, artikel 11.2, skall det i

a) andra meningen

i stället för: "... skall kommissionen före den 19 December 2006 överlämna ..."

vara: "... skall kommissionen före den 19 december 2010 överlämna ..."

b) tredje meningen

i stället för: "Rådet skall för den 19 December 2006 bedöma ..."

vara: "Rådet skall före den 19 december 2011 bedöma ..."

På sidan 95, artikel 12.6, skall det

i stället för: "6. Medlemsstaterna skall senast den 19 December 2006 underrätta ..."

vara: "6. Medlemsstaterna skall senast den 19 december 2007 underrätta ..."

Gärningar som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF

Följande brott avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, förutsatt att brotten kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år:

1. Deltagande i en kriminell organisation
2. Terrorism
3. Människohandel
4. Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi
5. Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen
6. Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen
7. Korrupktion
8. Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen
9. Penningtvätt
10. Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron
11. IT-brottslighet
12. Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter
13. Hjälptill olovlig inresa och olovlig vistelse
14. Mord och grov misshandel
15. Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader
16. Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan

17. Rasism och främlingsfientlighet
18. Organiserad stöld och väpnat rån
19. Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk
20. Svindleri
21. Beskyddarverksamhet och utpressning
22. Förfalskning och piratkopiering
23. Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar
24. Förfalskning av betalningsmedel
25. Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxtsubstanser
26. Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen
27. Handel med stulna fordon
28. Våldtäkt
29. Mordbrand
30. Brott som omfattas av den Internationella brottmålsdomstolens behörighet
31. Kapning av flygplan eller fartyg
32. Sabotage